

Қазақстан Республикасы
Бас прокуратурасының жанындағы
Құқық қорғау органдары академиясы

ЭКСПО 2017
• БОЛАШАҚ ЭНЕРГИЯСЫ •
Астана Қазақстан

ЖАДНАМА

ШЕТЕЛ АЗАМАТТАРЫНА АРНАЛҒАН

ӘОЖ 35.07
КБЖ 67.401я2
Ш50

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының жанындағы Құқық қорғау органдары академиясының Ғылыми кеңесімен ұсынылған.

Жалпы редакцияны басқарған Н.Р. Ахметзакиров.
Құрастырған А.Х. Аубакиров, А.Е. Алибеков, Н.Б. Рахимов. Шетел азаматтарына арналған жаднама. Астана, 2017. – 36б.
Қазақ тіліне аударған Ж.А. Кішкентаева

Рецензенттер:

Е.С. Кемали - заң ғылымдарының кандидаты;
М.Х. Жуманова - заң ғылымдарының кандидаты.

ISBN 978-601-7122-33-1

Жаднама құрылымы сұрақ-жауап түріндегі 7 бөлімнен тұрады, ол шетел азаматтарын Қазақстан Республикасына келіп-кетуі кезінде туындайтын сұрақтары бойынша ақпараттандыруға және күрделі жағдайлар кезінде оларға құқықтық көмек көрсетуге бағытталған.

ISBN 978-601-7122-33-1

© Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының
жанындағы Құқық қорғау органдары академиясы.
© Н.А. Ахметзакиров

1 бөлім. Шетелдіктердің Қазақстан Республикасына келіп-кету тәртібі

Шетелдіктер Қазақстан Республикасына қандай құжаттармен келіп-кете алады?

Егер Қазақстан Республикасының тиісті тараппен келісінде өзгеше тәртіп белгіленбесе немесе Қазақстан Республикасының (бұдан әрі -ҚР) Үкіметі өзгеше тәртіп белгілемесе, шетелдіктер жарамды шетелдік паспорттар немесе оны алмастыратын құжаттар бойынша Қазақстан Республикасының келу визалары болған кезде Қазақстан Республикасына келе алады (*Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы ҚР 1995 жылғы Заңының 22 және 23 б.б.*).

Шетел азаматының Қазақстан Республикасында тіркелуі

Егер ҚР тиісті тараппен жасасқан келісім немесе ҚР Үкіметі өзгеше тәртіп белгілімесе, ҚР Мемлекеттік шекарасын кесіп өткен күннен бастап күнтізбелік бес күннен астам ҚР уақытша болатын көшіп келушілерде уақытша тұруға (тіркеуге) рұқсаты болуы қажет (*21.01.2012 ж. № 148 Көшіп келушілердің ҚР келуінің және онда болуының, сондай-ақ олардың ҚР кетуінің қағидалары*).

Көшіп келушілерді тіркеуді ҚР Ішкі істер министрлігінің көші-қон полициясы органдары тегін іске асырады.

Шетелдік азаматты тіркеу үшін жеке немесе заңды тұлғалар, сондай-ақ тіркеуге өзі келген шетелдіктер 06.04.2015 ж. №303 "Қазақстан Республикасында уақытша болатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды тіркеу" мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандартының 9 т. анықталған құжаттар тізімін (жеке басын куәландыратын құжат, көші-қон карточкасы, тіркеу туралы қолдау хат) ұсынады.

Кейбір санаттағы шетелдіктерді (дипломатиялық және консулдық қызметкерлер, олардың отбасы мүшелері, халықаралық ұйымдар қызметкерлері, СІМ шақыруымен келген адамдар) тіркеуді Сыртқы істер министрлігі іске асырады.

Визасыз келу және онда тұру режимі жөнінде халықаралық келісім жасасқан елдерден ҚР-ға келуші адамдарды тіркеу визасыз болға рұқсат етілген мерзімге жасалады. Егер нақты мерзім көрсетілмесе, тіркеу 30 тәуліктен аспайтын мерзімге, ал Еуразиялық экономикалық одақ мемлекеттерінің азаматтары үшін ҚР келген күннен тоқсан тәулікке жасалады.

ҚР-да болу уақыты 5 күннен аспайтын мерзімде тіркелу қажет пе?

Егер шетелдіктің келу мерзімі 5 күннен аспайтын болса, тіркелу міндетті емес.

Жекелеген шетел мемлекеттері азаматтарының Қазақстан Республикасына келуінің және тұруының, сондай-ақ олардың Қазақстан Республикасынан кетуінің тәртібі

Егер Қазақстан Республикасында болу кезеңі Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын кесіп өткен кезден бастап күнтізбелік отыз күннен аспаса, келесі елдердің азаматтары Қазақстан Республикасына визасыз келеді және Қазақстан Республикасынан визасыз кетеді:

Аустралия Одағы, Америка Құрама Штаттары, Аустрия Республикасы, Бельгия Корольдігі, Болгария Республикасы, Біріккен Араб Әмірліктері, Германия Федеративтік Республикасы, Грек Республикасы, Дания Корольдігі, Жаңа Зеландия, Жапония, Израиль Мемлекеті, Ирландия Республикасы, Исландия Республикасы, Испания Корольдігі, Италия Республикасы, Канада, Кипр Республикасы, Корея Республикасы, Латвия Республикасы, Литва Республикасы, Люксембург Ұлы Герцогтігі, Мажарстан, Малайзия, Мальта Республикасы, Мексика Құрама Штаттары, Монако Князьдігі, Нидерланд Корольдігі, Норвегия Корольдігі, Польша Республикасы, Португалия Республикасы, Румыния, Сингапур Республикасы, Словак Республикасы, Словения Республикасы, Түркия Республикасы, Ұлыбритания мен Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігі, Финляндия Республикасы, Француз Республикасы, Хорватия Республикасы, Чех Республикасы, Чили Республикасы, Швейцария Конфедерациясы, Швеция Корольдігі және Эстония Республикасы.

Қай санаттағы шетелдіктер тіркеуден босатылады?

Паспорттарды тіркеуден келесі шетелдіктер босатылады:

- дипломатиялық немесе қызметтік паспорттары бар;
- Қазақстан Республикасына Қазақстан Республикасының «дипломатиялық», «қызметтік» және «инвесторлық» санаттағы визаларымен келген немесе Қазақстан Республикасының инвестициялар мәселелері жөніндегі уәкілетті органынан "инвестор" мәртебесін растаған кезде (визасыз болу режиміндегі елдер үшін);
- 16 жасқа толмаған көшіп келушілер босатылады *(21.01.2012 ж. №148 Көшіп келушілердің Қазақстан Республикасына келуінің және онда болуының, сондай-ақ олардың Қазақстан Республикасынан кетуінің қағидаларының 10 т .).*

Белгілі елді-мекенде тіркелген соң, шетелдіктер Қазақстан Республикасының аумағында орын ауыстыра ала ма?

Белгілі тұрғылықты жерге тіркелген соң, шетелдіктер Қазақстан Республикасының аумағында еркін жүріп-тұра алады (тіркеу мерзімінің ішінде), оның ішінде шетелдіктердің болуына рұқсат етілмейтін аумақтардан басқа аймақтар мен елді-мекендерде жүріп-тұра алады *(Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы ҚР Заңының 16 б.)*.

Мұндай шектеулерді уәкілетті мемлекеттік органдары мемлекеттік қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қоғамдық тәртіпті, халықтың денсаулығы мен адамгершілігін сақтау, Қазақстан Республикасының азаматтары мен басқа да адамдардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау үшін қажет болғанда белгілейді.

Тұрғылықты жерінің өзгеруіне байланысты қайта тіркелу қажет пе?

Азаматтың тұрақты немесе көбінесе тұратын елді-мекені оның тұрғылықты жері деп танылады (ҚР Азаматтық кодексі 16-б. 1-т.). Көшіп келуші Қазақстан Республикасында уақытша тұратын жерін ауыстырған кезде қабылдаушы адам бұл туралы ішкі істер органдарына үш жұмыс күні ішінде хабарлайды. Тұрақты немесе уақытша тұратын жері өзгерген жағдайда, көшіп келушілер күнтізбелік бес күн ішінде жаңа тұратын жері бойынша ішкі істер органдарында қайта тіркеуден өтеді *(21.01.2012 ж. №148 Көшіп келушілердің Қазақстан Республикасына келуінің және онда болуының, сондай-ақ олардың Қазақстан Республикасынан кетуі қағидаларының 10-т.)*.

Егер шетелдік көші-қон карточкасын жоғалтып немесе абайсызда бүлдіріп алса.

Көші-қон карточкаларын жоғалтқан немесе абайсызда бүлдіріп алған кезде шетелдіктер 3 жұмыс күні ішінде бұл туралы ішкі істер органдарына өтініш білдіреді, тексерістен кейін арыз иесіне көші-қон карточкаларының көшірмесі беріледі және тіркелгені туралы белгі қойылады. *(27.05.2013 ж. №351 Көші-қон карточкасын беру қағидасының 12-т.)*.

ҚР аумағы арқылы транзитпен жол жүру

Шетелдіктердің Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзитпен жол жүруіне, оларда үшінші елге кіру үшін жарамды құжаттар (визалар) болған жағдайда, бес тәуліктен аспайтын мерзімге рұқсат етіледі.

Көші-қон заңнамасын бұзғаны үшін қандай жауаптылық қарастырылады?

Қазақстан Республикасының халықтың көші-қоны саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін шетелдікке ескерту, айыппұл салу, әкімшілік қамақ және ҚР шегінен шығарып жіберу түрінде жауаптылық қарастырылады (*ҚР "Әкімшілік құқық бұзушылық туралы" Кодексінің 517-бабы*).

Егер шетелдік Қазақстан Республикасында болудың мерзімі мен тәртібін оларға байланысты емес дәлелді себептермен бұзса

Қазақстан Республикасының аумағында шетелдіктердің болу мерзімдері және тәртібі бұзылған жағдайда, егер кідіріс оларға байланысты емес дәлелді себептер (форс-мажорлық жағдайлар – табиғат апаттары, метеорологиялық жағдайлар, науқастану, көліктің қалыпты жұмысының бұзылуы және басқалары) бойынша болса шетелдіктер көші-қон карточкаларына тиісті белгілерді қоя отырып, лауазымды адамдардың өкімі бойынша шекара арқылы өткізіледі. (27.05.2013 ж. №351 Көші-қон карточкасын беру қағидасын бекіту туралы 14-т.).

2 бөлім. Қазақстанда қолданылатын валюта

Қазақстан Республикасында тауарлар мен қызмет көрсетулер үшін төлем қалай жүргізіледі?

Қазақстан Республикасының аумағында тауарлар мен қызмет көрсетулер алу үшін төлемдер жүргізудің ақшалай бірлігі теңге болып табылады.

Қазақстан Республикасында төлемдер жүргізудің амалдары жөнінде

Қазақстан Республикасының аумағында төлемдер қолма қол және қолма қол жасалмайтын есеп айырысу түрінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасында басқа валюталардың айналымы

ҚР аумағында шетел валютасын, сондай-ақ міндеттемелер бойынша есеп айырысуда шетел валютасында төлем құжаттарын қолдануға тек ерекше жағдайларда жол беріледі.

Қазақстан Республикасының аумағына валютаны кіргізу және шығару

Бұл қарым-қатынастар 05.07.2010 ж. Кедендік одақтың кедендік шекарасы арқылы қолма қол ақшалай қаражаттар мен (немесе) ақша құралдарын жеке адамдардың өткізу тәртібі туралы келісіммен реттеледі.

Кедендік одақ (Әзербайжан, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей) мемлекеттерінің арасында ақшалай қаражаттарды кіргізу немесе шығару шектеусіз және кедендік мағлұмдаусыз іске асырылады.

Ақшалай құражатты Кедендік одақтың кедендік аумағының құрамдас бөлігі болып табылмайтын аумаққа кіргізу немесе шығаруда он мың АҚШ долларынан асатын сома міндетті кедендік мағлұмдауға жатады.

Міндетті мағлұмдау рәсімін орындамағаны немесе жалған мәліметтер ұсынғаны үшін мағлұмдалмаған валюта құндылықтарының көлеміне сай әкімшілік (Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы кодекстің 551-т.) немесе құқықтық (ҚР Қылмыстық кодексінің 241-б.) жауаптылық қарастырылады.

Қазақстан Республикасында шетел валютасын айырбастау:

- коммерциялық банктерде;
- айырбастау орындарында, яғни қолма қол шетел валютасын айырбастау операцияларын жүргізуге арнайы жабдықталған орындарда (13.06.2005 ж.№57 "Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы" Заңның 1-б. 1-т.) іске асырылады.

Заңсыз валюталық операциялар жүргізгені үшін ескерту және жүргізілген операциялардың 50% -ден 100%-ге дейін көлемде айыппұл түрінде әкімшілік жауаптылық қарастырылады.

ЕСТЕ САҚТАҢЫЗ!

Валютаны анықталмаған орындарда айырбастауда сіз өзіңізге қауіп төндіресіз.

3 бөлім. Шетелдіктердің Қазақстан Республикасындағы негізгі құқықтары, бостандықтары мен міндеттері

ҚР шетелдіктердің құқықтық жағдайы

Қазақстан Республикасындағы шетелдіктер барлық құқықтар мен бостандықтарға ие, сондай-ақ оларға Қазақстан Республикасының Конституциясында, заңдары мен халықаралық шарттарында белгіленген міндеттердің бәрі жүктеледі.

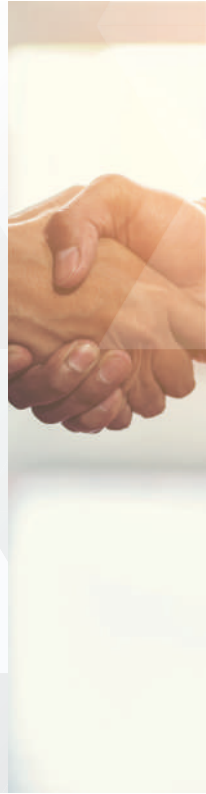
Қазақстан Республикасындағы шетелдіктер тегіне, әлеуметтік және мүліктік жағдайына, қай нәсілге және ұлтқа жататындығына, жынысына, біліміне, тіліне, дінге көзқарасына, шұғылданатын қызметі мен оның сипатына қарамастан заңның алдында бірдей болады. Шетелдіктердің өздерінің құқықтары мен бостандықтарын пайдалануы

Қазақстан Республикасының мүдделеріне, оның азаматтары мен басқа адамдардың құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтірмеуге тиіс («Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы» Заңның 3-б.)

Шетелдіктердің құқықтарын қорғау

Қазақстан Республикасындағы шетелдіктер өздерінің мүліктік және жеке мүліктік емес құқықтарын қорғау үшін сотқа және басқа мемлекеттік органдарға өтініш жасауға құқылы.

Шетелдіктер Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарында көзделгеннен басқа жағдайларда, сотта Қазақстан Республикасының азаматтарымен бірдей процессуалдық құқықтарды пайдаланады («Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы» Заңның 3-б.).

Өтініш қалай беріледі?

Өтініш бермес бұрын сіздің қойған сұрақтарыңыз мемлекеттік органның немесе лауазымды тұлғаның өкілеттігіне жататынына көз жеткізіп алыңыз.

Егер сіз жеке тұлға ретінде өтініш білдірсеңіз тегіңізді, атыңызды, сондай-ақ әкеңіздің атын, жеке идентификациялық нөмірді (болған жағдайда), пошта мекенжайын еркі бойынша көрсетесіз. Егер заңды тұлға атынан өтініш білдірілсеңіз, оның атауы, пошта мекенжайы, бизнес- идентификациялық нөмірі көрсетіледі.

Өтінішке сіздің қолыңыз қойылу керек. Ал егер сіз заңды тұлғаның немесе жеке тұлғаның өкілі ретінде өтініш білдірсеңіз, қойылған қолға міндетті түрде тиісті сенімхат тіркелуі керек.

Шағым берген кезде шағым берілетін мемлекеттік органның атауын немесе лауазымды тұлғалардың лауазымын, тегі мен аты-жөнін міндетті түрде көрсетіңіз.

Өтінішті қағаз түрінде, поштамен, халыққа қызмет көрсету орталықтары (ХҚКО) арқылы немесе тұрғылықты жері бойынша ХҚКО-дан электронды цифрлық қол алумен электронды түрде "Электрондық үкімет" порталы арқылы беруге болады.

Өтініш беруде мемлекеттік органның өтінішті қабылдағанын растайтын талон алуды ұмытпаңыз. Талонда күні мен уақыты, өтінішті қабылдаған адамның тегі, аты-жөні көрсетілуі тиіс.

Өтінішті қарау нәтижесін үйден шықпай қалай білуге болады?

Бас прокуратураның Құқықтық статистика және арнайы есепке алу комитетінің service.pravstat.kz веб-сайтында "Мемлекеттік органдарға берілген өтінішті тексеру" бөліміне кіру қажет.

Өтініш қабылданған кезде берілетін талонда көрсетілген Өтініштің жеке нөмірін теріңіз.

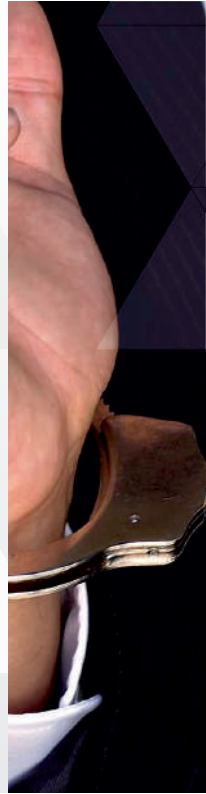
Егер сізді полиция қызметкері тоқтатып қалса:

- аты-жөнін сұрап, қызметтік куәлігін көрсетуді сұраңыз;
- шабуыл ретінде қабылдануы мүмкін агрессиялы әрекеттер жасауға, дауыс көтеруге, ұрысуға болмайды;
- қызметтік куәліктегі мәліметтерді жазып алыңыз.

Егер полиция қызметкері өзімен бірге баруды ұсынса, ұстаған уақытты белгілеп алыңыз. Бұл үшін 102 (*полиция*) немесе 115 (*прокуратура*) қысқа нөмеріне хабарласыңыз.

Кезекшіге полиция қызметкерінің сізді ұстағанын, оның аты-жөнін, тегі мен лауазымын хабарлаңыз.

Аталған нөмірлерге шалынатын барлық қоңыраулар жазылады және ұсталған уақыттың нақты дәлелі болады.

Полиция қызметкері сіздің құжаттарыңызды келесі жағдайларда тексере алады:

- сізде қылмыстық құқық бұзушылық жасаған деп күдіктенетін негіз болса;
- адамның іздеуде болса;
- сізге қатысты әкімшілік немесе қылмыстық құқық бұзушылық туралы іс қозғалған болса.

Егер Сізге қатысты әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттама жасалса

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманы уәкілетті лауазымды тұлға жазбаша немесе электронды түрде жасайды және бұл қатаң есептегі құжат болып табылады. Оны ауыстыруға немесе қайта жасауға болмайды. Хаттаманы мұқият оқыңыз. Бұл көптеген түсініспеушіліктерден сақтайды. Хаттаманы толтырудың нақты күнін және уақытын, сондай-ақ істің толық мазмұндалуын талап етіңіз.

Сіз құқылысыз:

- хаттамамен және басқа материалдармен танысуға;
- түсініктеме беруге, хаттаманың мазмұны және рәсімделу бойынша ескертулер жасауға;
- дәлелдер ұсынуға, қолдаухаттар мен шеттетулер беруге;
- қорғаушының заңгерлік көмегін пайдалануға.
- істі қарауда ана тілінде немесе іс жүргізу тілін білмеген жағдайда ақысыз аудармашының қызметін қолдану арқылы меңгерген тіліңізде сөйлеуге;

- іс бойынша іс жүргізуді қамтамасыз етуде қолданылатын шараларға (жеткізу, ұстау, тексеру және т.б.), іс бойынша хаттаманы және қаулыны құрастыру бойынша әрекеттерге шағымдануға;
- істегі құжаттардың көшірмесін алуға.

Егер құрастырылған хаттамамен келіспесеңіз, лауазымды тұлғаның әрекеттеріне жоғары тұрған органға, аудандық немесе әкімшілік сотқа шағымдануға құқылысыз.

Шағым сіздің ана тіліңізде немесе меңгерген тіліңізде сіздің құқығыңыз және заңды мүдделеріңіз бұзылған күннен 2 ай ішінде беріледі.

Шағым түскеннен бастап 10 күн ішінде қарастырылады. Егер сізге шағымды қанағаттандырудан бас тартса, қаулының көшірмесін алғаннан соң 10 тәулік ішінде орган қаулысын сотқа, жоғары сотқа шағымдануға құқылысыз.

Қылмыс туралы арыз қалай беріледі?

Бұл үшін:

- тікелей құқық қорғау органына (полицияға, прокуратураға, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл ұлттық бюросына және Мемлекеттік кірістер комитетіне) барып, қабылданғаны жөнінде міндетті түрде талон берілуі тиіс белгіленген үлгідегі арызды толтырыңыз;
- ішкі істер органдарының арнайы нөмірі "102" полиция қызметкерін шақыру үшін және жасалған құқық бұзушылық туралы тиісті арызды беру үшін хабарласыңыз;
- электронды цифрлық қолмен ҚР Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу порталы арқылы;
- электронды цифрлық қолмен электронды үкімет порталы арқылы арыз беруге болады.

Өтініштерді қабылдау және қарау тәртібі бұзылған жағдайда ҚР Бас прокуратурасына «115» нөмірі арқылы немесе бұзушылық жасаған құқық қорғау органының жоғары тұрған басшылығына арыздана аласыз.

Қандай жағдайда сізді құқық қорғау органына жеткізеді?

Сізді Құқық қорғау органына егер сіз әкімшілік немесе қылмыстық құқық бұзушылық жасады немесе жасауыңыз мүмкін деп күдіктенген кезде жеткізеді.

Егер сіз құқық бұзушылық жасамасаңыз, қылмыстық қудалау органынан заңсыз жеткізілген болсаңыз, заңсыз әрекеттерге шағымдану құқығын қолдана аласыз.

Ешкімнің сізге дене немесе моралдық қысым көрсетуге, сізге немесе басқа адамдарды ұрып-соғып, қауіп төндіруге құқығы жоқ. Бұл заңмен жазаланады.

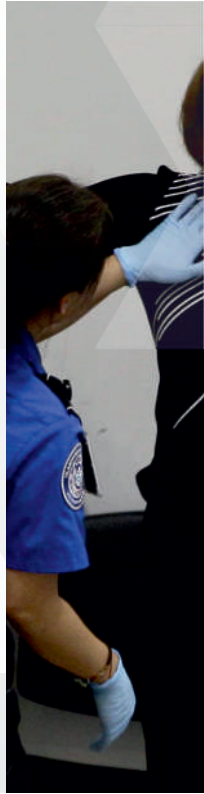
Жеке тексеруді және жеке тінтуді қашан жүргізе алады?

Әкімшілік құқық бұзушылық жасалған жағдайда полиция қызметкері куәгерлердің алдында сіздің жеке заттарыңызды тексеріп, жеке тінту жүргізе алады.

Жеке тексеру - адамның денесін және оның киімдерін құқық бұзушылықты анықтау және алдын алу, әкімшілік құқық бұзушылық жасаудың құралы немесе заты болып табылатын құжаттарды, заттар мен басқа құралдарды табу және тартып алу үшін мәжбүрлі түрде жүргізілетін тексеру.

Заттарды қарау - жеке адамның заттарын конструктивтік тұтастықты бұзбай тексеру.

Қылмыстық іс бойынша сотқа дейінгі іс жүргізуде тінту, жеке тінту екі куәгердің қатысуымен жүргізіледі.

Тінту іске маңызы бар заттар мен құжаттар табы және тартып алу, оның ішінде қамаққа лайық заттарды анықтау мақсатында іске асырылады. Сонымен қатар, тінту ізделетін тұлғаны немесе адам мәйітін табу үшін жүргізіледі.

Жеке тінту тексеріліп жатқан адамның денесінде, денесінің ішінде, оның киімінде және оның заттарындағы құралдар мен құжаттарды табу мақсатында жүргізіледі. Жеке тінтуді тексерілуші адамның жынысындағы адам сол жыныстағы куәгерлер мен мамандардың қатысуымен жүргізеді.

Тінту, жеке тінту тергеу судьясының санкциясымен жүргізіледі. Тінту жүргізілгенге дейін сізді қаулымен таныстыру керек.

Тергеу судьясының санкциясысыз:

- анықтауы ұзаққа созылуына байланысты іздеудегі адам және (немесе) тартып алуға жататын зат жоғалуы, бұзылуы немесе қылмыстық мақсатта қолданылуы немесе ізденуші адам жасырынуы мүмкін болатын нақты қауіп төнген жағдайда;
- жеке тінту бөлмені іздеу кезінде қылмыстық іс үшін маңызды құжаттар мен құралдарды жасырды деген күдік болса;
- жеке тінту егер сізді уақытша ұстау изоляторына немесе тергеу изоляторына жеткізген жағдайда жүргізіледі.

Қандай жағдайда сізді билік өкілдері ұстауы мүмкін?

Ұстау келесі жағдайларда іске асырылады:

- егер сіз әкімшілік құқық бұзушылыққа жол берсеңіз;
- егер сіз қылмыс үстінде немесе оны тікелей жасағаннан кейін ұсталсаңыз;
- куәгерлер, оның ішінде жәбірленушілер сізді қылмыс жасаған адам ретінде көрсетсе немесе қылмыс жасау үстінде не тікелей қылмыс жасалғаннан кейін ұстаса;
- егер сіздің киіміңізде, немесе өзіңізбен бірге, сонымен бірге сіздің тұрғылықты жеріңізде қылмыстың анық белгілері анықталса;
- егер жедел іздестіру және құпия тергеу әрекеттері материалдарында сізге қатысты сіздің қылмыс жасау немесе дайындау туралы нақты мәліметтер болса.

Адам қылмыстық құқық бұзушылық жасады деп күдіктенуге негіз болған жағдайда, егер ол жасырынуға тырысса немесе тұрғылықты орны болмаса не күдікті ретінде тұлғасы анықталмаса, не болмаса тұтқынға алу түрінде бұлтартпау шарасын қолдану туралы қолдаухаты сотқа жіберілген жағдайларда ғана ұсталады.

Егер сізді қылмысқа күдікті ретінде ұстаса

Ұстаған кезде Сізге қандай қылмыстық құқық бұзушылық үшін күдіктенетінін ауызша хабарлап, құқығыңыз түсіндіріледі.

Есте сақтаңыз:

- қорғаушыны шақыруға болады;
- сіздің айтқан сөздеріңіз сотта өзіңізге қарсы қолданылмас үшін сөйлемеген дұрыс.
- орган ұсталғаннан бастап 3 сағат ішінде ұстау хаттамасын толтыруы қажет. Соттың санкциясыз ұстау 72 сағаттан аспауы тиіс.

Сіз ұсталғаныңыз жөнінде жақын туысқандарыңызға хабарлауға, адвокат шақыруға құқылысыз немесе орган оның тегін қатысуын қамтамасыз етуге міндетті.

Сондай-ақ:

- сізді және сіздің жақын туысқандарыңызды қылмыстық қудалауға
- итермелейтін куә беруден бас тартуға;
- куәларды өз қолымен жазуға, жауап алу хаттамасымен танысуға;
- және ескертулер жасауға **құқылысыз**.

Егер сіздің құқықтарыңыз бұзылған жағдайда, сіз қызметкерлердің әрекетіне (әрекетсіздігіне) прокуратураға немесе сотқа шағымдана аласыз.

Шетелдіктердің еңбек әрекеті

ҚР тұратын шетелдіктер еңбек қатынасында ҚР азаматтарымен бірдей құқыққа ие және жауаптылыққа тартылады.

Егер кейбір лауазымдарға тағайындау немесе қызметтің кейбір түрімен айналысу ҚР азаматтығына жатуымен байланысты болса, шетелдіктер ді бұл лауазымдарға тағайындау немесе еңбектің түрімен айналыса алмайды.

ҚР аумағында шетелдіктердің еңбек ету негізі қандай?

Шетелдіктер ҚР аумағында еңбек ете алады:

- тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің жергілікті атқарушы органының ұйым-жұмыс берушісінің белгіленген квота аясында жұмысқа тартуға берілетін негізде (жұмыс беруші шетелдікті ҚР жұмысқа тартады);
- халықты еңбекпен қамтамасыз ету мәселесі бойынша уәкілетті органның экономиканың қажетті салалары бойынша дербес жұмысқа орналасу үшін біліктілік сәйкестігі жөнінде беретін анықтамалары негізінде (шетелдік өзі жұмысқа орналасады);
- «Халықты жұмыспен қамту туралы» ҚР Заңының 32 б. 2-т. қарастырылған жағдайларда еңбек етуге шетелдік жұмыс күшін тартуға рұқсат талап етілмейді, мысалы, ҚР аумағында халықаралық мамандандырылған көрме ұйымдастыру және өткізу мен байланысты жұмыс және т.б. (шетелдік өзі дербес жұмысқа тұрады).

Жұмыс орны ауысқан жағдайда шетелдік жұмыскердің міндеті

Жұмысқа тұруға берілген рұқсат тың мерзімі ішінде жұмыс беруші ауысқан кезде шетелдік жұмыскер уәкілеттік органды жаңа еңбек келісімін жасағаннан 10 жұмыс күні ішінде хабарлауы тиіс.

Қандай жағдайларда жұмысқа тұруға рұқсат берілмейді?

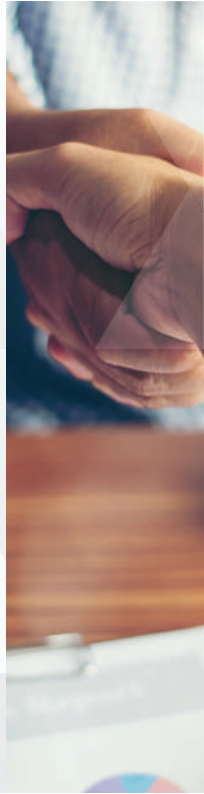
Шетелдіктерге жұмысқа тұруға рұқсат келесі жағдайларда беріледі: ҚР шетелдік жұмыскерлердің дербес жұмысқа тұруына қажетті кәсіптің немесе кәсіптер тізімінде мамандықтың болмауы; бөлінген квотаның мөлшерінен асқан жағдайда; шетел жұмыскерінің білім деңгейінің (кәсіптік дайындығының) және практикалық жұмыс тәжірибесінің жұмыскерлердің жұмыстары мен кәсіптерінің бірінғай тарифтік-біліктік анықтамалығы мен басшылардың, мамандардың және басқа қызметшілердің біліктілік анықтамалығы (өтілінің) жұмыскерлердің және жетекшілердің, мамандардың қызметшілер мамандығына ұсынылатын біліктілік талаптарына сәйкес келмеуі.

Қандай жағдайда рұқсат қағаз өз күшін жояды?

Шетел жұмыскеріне жұмысқа тұруға рұқсат келесі жағдайларда өз күшін жояды: берілген мерзімнің өтуі, рұқсатты қайта алу; шетел жұмыскерінің уәкілеттік органға рұқсатты өз еркімен қайтаруы; шетелдіктің ҚР кететініне кепіл беретін құжаттарды ұсынбауы.

Жұмысқа тұруға рұқсат қағазы ұзартылуы мүмкін

Шетелдік жұмыскерге жұмысқа тұруға рұқсат берудің мерзімін ұзартуға жалпы мерзімі 5 жылдан аспайтын 2 рет жүргізіледі.

4-бөлім. Қазақстан Республикасында шетелдіктің денсаулық сақтау құқығы

Шетелдіктердің медициналық көмек алуға құқығы

Қазақстан Республикасының аумағында жүрген шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар, егер Қазақстан Республикасының заңдарында және халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, денсаулық сақтау саласында азаматтар үшін белгіленген құқықтар мен бостандықтарды пайдаланады, сондай-ақ міндеттілікке ие болады.

Қазақстан Республикасында уақытша жүрген шетелдіктерге Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау органы белгілеген тәртіппен дәрігерлік көмек көрсетіледі. (*Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы ҚР Заңының 7-б.*)

Шетелдіктерге арналған тегін медициналық қызметтің көлемі

ҚР аумағындағы шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар 01.04.2015 ж. №194.ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің бұйрығымен бекітілген тізімге сәйкес қоршаған ортаға қауіп төндіретін қатты аурулар барысында тегін медициналық көмек алуға құқығына ие.

Мұндай ауруларға: дифтерия, қызылша, көкжөтел, скарлатина, шешек, эпидемиялық паротит, паратиф А, В, С, полиомиелит, тымаудың ерекше түрлері, менингит инфекциясы, холера, туберкүлез, сібір жарасының өкпедегі түрі, оба, безгек ауруы, А, Е вирустық гепатиты және малярия жатады.

Шетелдіктерге көрсетілетін медициналық көмектің түрлері

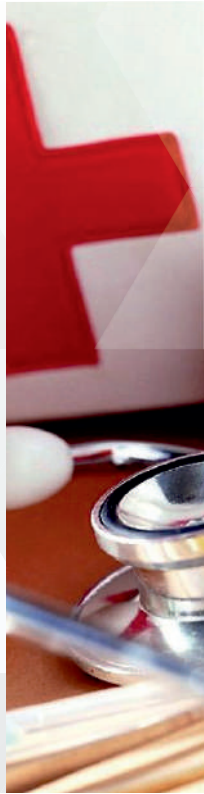
Шетелдіктерге медициналық көмек көрсету Тәуелсіз мемлекеттер достастығына қатысушы мемлекеттердің азаматтарына медициналық көмек көрсету туралы келісімге және Келісімсектерге медициналық көмек көрсету қағидаларына сәйкес реттеледі:

- жедел және шұғыл көмек көрсету;
- жоспарлы медициналық көмек.

Жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету – пациенттің өміріне немесе айналадағылардың денсаулығына қауіп төндіретін дене немесе психологоиялық денсаулығының қатты бұзылуы жағдайында көрсетілетін медициналық қызметтер кешені.

Егер шетелдік ҚР аумағына уақытша келсе немесе тұрақты тұратын болса, оның өмірі мен айналадағылардың денсаулығына қауіп төндіретін кенеттен қатты сырқаттану, жазатайым, улану, мертігу, босану және екіқабат кездегі шұғыл жағдайларда ол кедергісіз, тегін және толық көлемде жедел және шұғыл медициналық көмек қабылдауға құқылы.

Медициналық көмектің бұл түрі медициналық сақтандыру полисінің болу-болмауына қарамастан кез келген профилактикалық емдеу мекемелерінде көрсетіледі. Науқастың өміріне және айналадағылардың денсаулығына төнген қауіп жойылған кезеңнен әрі қарай көрсетілетін медициналық көмек ақылы болады.

Жоспарлы медициналық көмек - пациенттің өміріне немесе айналасындағылардың денсаулығына тікелей қауіп төндірмейтін дене немесе психикалық денсаулығы бұзылған жағдайда ұсынылатын медициналық көмек көрсетудің кешені.

Жоспарлы медициналық көмек ҚР аумағында тұратын шетел азаматтарына ақылы негізде жеке қаражаты есебінен, сондай-ақ қайырымдық қоры және кәсіпорындары, ұйымдары есебінен келісім бағалары немесе қолданыстағы преискурант бойынша өзара есептесу арқылы іске асырылады.

5-бөлім. Қазақстан Республикасында шетелдіктердің көлік құралдарын иелену және жүргізу құқықтары

Көлікті әкелуде декларациялау мәселесі

Кеден одағына мүше мемлекеттердің аумағында тіркелген жеке пайдалануға арналған көлік құралдарын қоспағанда, Кеден одағының кедендік аумағынан уақытша әкетілетін және мұндай аумаққа қайта әкелінетін, кез келген тәсілмен өткізілетін жеке пайдалануға арналған көлік құралдары міндетті кедендік декларациялауға жатады (*«ҚР Кеден ісі туралы» кодексінің 467-б.*). Жеке пайдалануға арналған құралдарды кедендік декларациялау жазбаша нысанда жасалады (*«ҚР Кеден ісі туралы» кодексінің 467-468 б.б.*).

Көлікті уақытша әкелудің мерзімі

Шетелдік жеке тұлғалар Кедендік одақтың кедендік аумағына шетелде тіркеуде тұрған көлікті жеке пайдалану үшін 1 жылдан аспайтын мерзімге уақытша әкеле алады.

Уақытша әкелу мерзімін ұзарту

Шетелдік жеке тұлғаның дәлелді өтініші бойынша жеке қолданыстағы көлік құралының уақытша әкелу мерзімі көлік құралын уақытша әкелген күннен бастап 1 жылға созылуы мүмкін.

Уақытша әкелу кезінде кедендік төлемдер төлене ме?

Жеке қолданыстағы көлік құралдарын уақытша әкелу кедендік төлемдер мен салықтардан босатылады.

Уақытша әкелінген көлікті басқа адамға беруге бола ма?

Жеке пайдалану үшін уақытша әкелінген көлік құралдарын Кедендік одақтың кедендік аумағында басқа адамға қолдану және (немесе) иелік ету құқығын беруге Кедендік одақтың кедендік заңнамасында белгіленген тәртіпте кедендік мағлұмдау және кедендік төлемдер мен салықтар жасалғаннан кейін жол беріледі.

Уақытша әкелінген көлікті шығару

Жеке пайдалану үшін уақытша әкелінген көлік Кедендік одақтың кедендік аумағынан кез келген орган арқылы шығарыла алады.

Көлік құралын еркін айналым режимінде әкелу

ҚР кедендік аумағына жеке қолданыстағы автокөлігін ҚР тыс жерде тұрақты орны бар шетелдіктер уақытша әкеле алады.

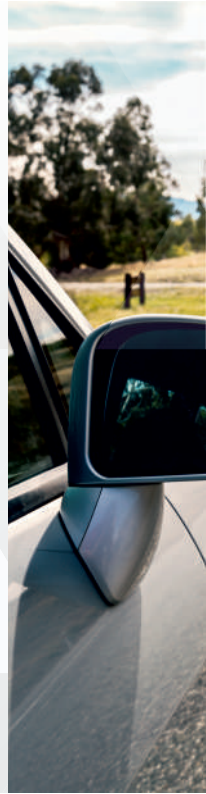
Тұрғылықты тұратын шетелдіктің көлігін тіркеудің тәртібі

ҚР аумағында тұратын және шетелдік азаматтардың көлік құралдарын тіркеу жалпы негізде іске асырылады. Шетелдіктерге жататын көлік құралдарына сары фондағы арнайы нөмірлік белгілер беріледі.

Шетелдіктердің ҚР тіркелген көліктерді сенімхат арқылы жүргізуі

Қолданыстағы заңнамада ҚР тіркелген көлік құралдарын шетелдіктердің басқаруға а сенімхат беруге шектеулер жоқ. Сондықтан шетелдік ҚР тіркеуде тұрған көлікті жүргізуге кедергісіз құқылы:

- өзінің тұрақты немесе уақытша тұру мәртебесіне;
- қллік жүргізу куәлігінің қазақстандық немесе халықаралық үлгідегі болуына қарамастан.

6-бөлім. Қазақстан Республикасындағы қоғамдық тәртіп және адамдардың мінез-құлына қойылатын басты талаптар

Түнгі уақытта тыныштық сақтау туралы

Қазақстан Республикасында түнгі уақыт 23.00-ден 06.00 дейін. Жеке тұлғалардың қалыпты демалысы мен тыныштығына кедергі келтіретін, түнгі уақытта тыныштықты бұзу, оның ішінде тұрғын үй-жайларда және олардың сыртында шұғыл қажеттілікпен байланысы жоқ шу шығаратын жұмыстарды жүргізу айыппұл салуға әкеп соғады (Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық кодексі 437-т.).

Темекі бұйымдарын қолдануға тыйым салынады:

- білім беру ұйымдарында, оның ішінде кәмелетке толмағандардың демалыс орындарында; денсаулық сақтау орындарында;
- қоғамдық тамақтану орындарында;
- кинотеатрларды, театрларда, циркте, концерт, көрме залдарында, спорт ареналарында және көпшілік демалатын басқа да жабық құрылымдарда, оның ішінде түнгі клубтарда, дискотекаларда;
- мұражайларда, кітапханаларда, лекторияларда;
- кіреберістерде теңіз жіне өзең көліктерінде көрсетілмеген жерлерде;
- әуе кемесінің бортында, жолаушыларды тасымалдау кезінде автобус, микроавтобус, троллейбус, такси және қалалық рельсті көлік салонында;
- әуежай, теміржол, автокөлік және су вокзалдары ғимараттарында;
- мемлекеттік органдарда және ұйымдарда;
- жұмыс орны болып табылатын бөлмелерде;
- үй кіреберістерінде.

Егер қоғамдық тамақтану орындарында әуе кемесінің бортында, жолаушыларды тасымалдау кезінде автобус, микроавтобус, троллейбус, такси және қалалық рельсті көлік әуежай, теміржол, автокөлік және су вокзалдары ғимараттарында темекі шегуге арналған арнайы орындар болса, тыйым қарастырылмайды.

Қоғамдық орындарда темекі бұйымдарына тыйымды бұзған жағдайда ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 441-б. сәйкес әкімшілік жауаптылық қарастырылады.

Есірткі заттарының заңсыз айналымы

Есірткі, психотроптық заттар, оларды баламаларының заңсыз айналымы, оның ішінде оларды қоғамдық орындарда медициналық бағытта қолдану ҚР Қылмыстық кодекстің 296 және 297 баптарымен қарастырылған қылмыстық жауаптылыққа тартылады.

Есірткіні өз еркімен тапсырған немесе есірткіні медициналық емес бағытта қолданумен байланысты медициналық көмекке медициналық мекемеге өз еркімен келген немесе есірткі құралдарының заңсыз айналымымен байланысты қылмыстарды ашу мен жолын кесуге белсенді көмек көрсеткен адам осы бапқа сәкес қылмыстық жауаптылықтан босатылады.

Жергілікті атқарушы органның рұқсатымен алкоголь бөліп сатылатын сауда және қоғамдық тамақтану орындардан басқа (кафе, барлар, мейрамханалар және т.б.) қоғамдық орындарда алкогольдік ішімдіктерді ішуге тыйым салынады.

Адамның алкогольдік масаң күйінде қоғамдық орындарда болуы заңға қайшы деп есептеледі:

- адамның абыройына және қоғамдық ұстанымға қорлық көрсететін алкогольдік масаң жағдай (сөйлесу кезінде балағат сөздерді қолдану, олпы-солпы, салақ, киімсіз, жерде жатқан және т.б.).
- қоғамдық орындарда кәмелетке толмағандардың (18 жасқа толмаған) алкогольдік масаң күйінде жүруі.

Мұндай фактілер анықталған жағдайда құқық бұзушыға немесе заңды өкіліне ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің К 440-б. сәйкес шаралар қолданылады. Егер адам алкогольдік масаң күйінде таза, ұқыпты, өзін лайықты ұстап, ешкіммен дауласпаса – бұл құқық бұзушылық емес.

Заңмен белгіленген жауаптылық келесі әрекеттерге жол берілгенде қолданылады:

- қоғамдық орындарда балағат сөйлеу;
- жеке адамдарға тіл тигізу;

- тұрғын үйлерді ластау;
- жалпы қолданыстағы орындарды, парктерді, скверлерді, оның ішінде
- белгіленбеген жерлерде коммуналдық қалдықтармен ластау;
- қоғамдық тәртіпті және жеке адамдардың тыныштығын бұзатын;
- қоршаған ортаны сыйламайтын басқа да әрекеттер.

Егер Сізге қоғамдық орындарда тиіссе

Қоғамдық орындарда заттарды өзгеше тәсілмен сатып алу, сату, айырбастау немесе иемдену мақсатында кәсіпкерлік субъектісі болып табылмайтын адам жасаған, сондай-ақ бал ашу, қайыршылық, сексуалдық сипатта қызметтер көрсету не өзге де қызметтер көрсетуді күштеп таңу мақсатында тиісу, яғни мазалап өтініш білдіру жеке тұлғаларға бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады (Қазақстан Республикасы Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 449 т.)

**Өкілетті органдар мен жедел қызметтердің сенім телефондары
(анықтамалықтан басқа нөмірлердің барлығы тегін):**

- 101**..... Өрт сөндіру
- 102**..... Полиция
- 103**..... Жедел жәрдем
- 105**..... Темір жол анықтамалығы
- 112**..... Төтенше жағдайдың Құтқару қызметі
- 114**..... Деструктивті діни ағымдардан зардап шеккендерге көмек көрсету орталықтарының ассоциациясы
- 115**..... Прокуратураның сенім телефоны
- 150**..... Балалар мен жастардың сенім телефоны
- 170**..... Қалалар кодтарының анықтамасы
- 188**..... Анықтамалық
- 1414**..... Халыққа қызмет көрсету орталығы

Шетел азаматтарына арналған жаднама
Практикалық оқу құралы

Баспаға берілген күні 30.05.2017. Формат 10x14
Баспа беті 0,0259. Тираж 1000 дана

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының жанындағы
Құқық қорғау органдары академиясының типографиясында басылып шығарылды
Ақмола облысы Целиноград ауданы Қосшы ауылы, Республика к., 16

Академия правоохранительных органов
при Генеральной прокуратуре
Республики Казахстан

ЭКСПО 2017
• Энергия Будущего •
Астана Казахстан

ПАМЯТКА ДЛЯ ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН

УДК 35.07
ББК67.401я2
П15

Рекомендовано Ученым советом Академии правоохранительных органов при Генеральной прокуратуре Республики Казахстан.

Под общей редакцией Ахметзакирова Н.Р.
Составители Аубакиров А.Х., Алибеков А.Е., Рахимов Н.Б.
Памятка для иностранных граждан. Астана, 2017 – 36с.

Рецензенты:

Кемали Е.С. - кандидат юридических наук;
Жуманова М.Х. - кандидат юридических наук.

ISBN 978-601-7122-34-8

Структура памятки состоит из 7 разделов, в форме вопросов-ответов нацеленных на информирование иностранных граждан по вопросам пребывания в Республике Казахстан и оказания правовой помощи при возможных проблемных ситуациях.

ISBN 978-601-7122-34-8

©Академия правоохранительных органов
при Генеральной прокуратуре Республики Казахстан
© Ахметзакиров Н.Р.

Раздел 1. Порядок въезда и пребывания иностранцев в Республике Казахстан

По каким документам иностранцы могут въезжать в Республику Казахстан и выезжать из нее?

Иностранные граждане могут въезжать в Республику Казахстан (далее – РК или Казахстан) и выезжать из нее по действительным заграничным паспортам или заменяющим их документам при наличии виз РК, если иной порядок не установлен соглашением с соответствующей страной или Правительством РК (ст.ст.22 и 23 Закона РК «О правовом положении иностранцев»).

Регистрация иностранца в РК

Если срок Вашего пребывания в РК составляет свыше 5 календарных дней, необходимо иметь разрешение на временное пребывание (регистрацию), если иной порядок не установлен соглашением с соответствующей страной или Правительством РК (п.9 Правил въезда и пребывания иммигрантов в РК, а также их выезда из РК от 21.01.2012 года №148).

Регистрация иммигрантов осуществляется органами миграционной полиции Министерства внутренних дел РК бесплатно.

Для регистрации иностранца физические или юридические лица, принимающие иностранца, а также иностранцы, обращающиеся за регистрацией лично, предоставляют перечень документов (документ, удостоверяющий личность, миграционная карточка, ходатайство о регистрации), определенных п.9 Стандарта государственной услуги «Регистрация иностранцев и лиц без гражданства, временно пребывающих в РК» от 06.04.2015 года №303.

Регистрацию некоторых категорий иностранцев (дипломатических и консульских сотрудников, членов их семей, сотрудников международных организаций, лиц, прибывших по приглашению МИД) осуществляет Министерство иностранных дел.

Регистрация лиц, прибывших в РК из стран, с которыми имеются международные договоры о безвизовом въезде и пребывании, производится на срок, в течение которого разрешено безвизовое пребывание. В случае, если конкретный срок не установлен, регистрация оформляется на срок, не превышающий 30 суток, а для граждан государств-членов Евразийского экономического союза – девяноста суток с даты въезда в РК.

Требуется ли регистрация, если срок пребывания в РК менее 5 дней?

Если срок пребывания иностранца не превышает 5 дней, регистрация не обязательна.

Порядок въезда и пребывания граждан отдельных иностранных государств в РК, а также их выезда из РК

Граждане следующих стран въезжают в РК и выезжают из РК без виз, если период их пребывания в РК не превышает 30 календарных дней:

Граждане Австралийского Союза, США, Австрийской Республики, Королевства Бельгия, Республики Болгария, Объединенных Арабских Эмиратов, Федеративной Республики Германия, Греческой Республики, Королевства Дания, Новой Зеландии, Японии, Государства Израиль, Республики Ирландия, Республики Исландия, Королевства Испания, Итальянской Республики, Канады, Республики Кипр, Республики Корея, Латвийской Республики, Литовской Республики, Великого Герцогства Люксембург, Венгрии, Малайзий, Республики Мальта, Соединенных Штатов Мексики, Княжества Монако, Королевства Нидерландов, Королевства Норвегия, Республики Польша, Португальской Республики, Румынии, Республики Сингапур, Словацкой Республики, Республики Словения, Турецкой Республики, Соединенного Королевства Великобритании и Северной Ирландии, Финляндской Республики, Французской Республики, Республики Хорватия, Чешской Республики, Республики Чили, Швейцарской Конфедерации, Королевства Швеция и Эстонской Республики.

Какие категории иностранцев освобождаются от регистрации?

От регистрации паспортов освобождаются следующие иностранцы:

- обладающие дипломатическим или служебным паспортом;
- прибывшие в РК с казахстанской визой категории «дипломатическая», «служебная», «инвесторская» или при подтверждении статуса «инвестора» от уполномоченного органа (для стран с безвизовым режимом пребывания);
- не достигшие 16 летнего возраста (п.10 Правил въезда и пребывания иммигрантов в РК, а также их выезда из РК от 21.01.2012 года №148).

Могут ли иностранцы, зарегистрировавшись в одном населенном пункте, перемещаться по территории РК?

Зарегистрировавшись по определенному месту жительства, иностранец вправе без ограничений передвигаться по территории РК (в пределах срока регистрации), в том числе посещать другие регионы и населенные пункты, за исключением территорий, которые ограничены для посещения иностранцами (ст.16 Закона РК «О правовом положении иностранцев»).

Такие ограничения устанавливаются уполномоченными государственными органами, когда это необходимо для обеспечения государственной безопасности, охраны общественного порядка, здоровья и нравственности населения, защиты прав и законных интересов граждан РК и других лиц.

Необходимо ли перерегистрация в случае изменения постоянного места жительства?

Местом жительства признается тот населенный пункт, где гражданин постоянно или преимущественно проживает (п.1 ст.16 Гражданского кодекса РК).

При перемене иностранцем временного места жительства в РК принимающее лицо в течение 3 рабочих дней извещает об этом органы внутренних дел.

В случае изменения постоянного или временного места проживания, иностранцы в течение 5 календарных дней проходят перерегистрацию в органах внутренних дел по месту нового проживания (п.10 Правил въезда и пребывания иммигрантов в РК, а также их выезда из РК от 21.01.2012 года №148).

Если иностранец потерял или неумышленно испортил миграционную карточку

При утрате миграционной карточки или неумышленной порче, иностранец в течение 3 рабочих дней заявляет об этом в органы внутренних дел, которыми после проверки заявителей выдаются дубликаты миграционных карточек и проставляются отметки о регистрации (п.12 Правил выдачи миграционной карточки от 27.05.2013 года №351).

Транзитный проезд через территорию РК

Транзитный проезд иностранцев через территорию РК разрешается на срок не более 5 суток при наличии у них документов (визы) для въезда в третью страну.

Какая ответственность предусмотрена за нарушение законодательства в области миграции?

За нарушение иностранцем законодательства РК в области миграции населения предусмотрена административная ответственность в виде предупреждения, штрафа, административного ареста и выдворения за пределы РК (ст.517 Кодекса РК «Об административных правонарушениях»).

Если иностранец нарушил срок и порядок пребывания в РК по независящим от него уважительным причинам

В случаях нарушения сроков и порядка пребывания иностранцев на территории РК, если задержка с выездом произошла по независящим от них уважительным причинам (форс-мажорным обстоятельствам – стихийные бедствия, метеоусловия, болезнь, нарушение нормальной работы транспорта и другие) иностранцы пропускаются через границу по распоряжению должностных лиц пунктов пропуска с соответствующей отметкой в миграционной карточке (п.14 Правил выдачи миграционной карточки от 27.05.2013 года №351).

Раздел 2. Используемая в Казахстане валюта

Как производятся платежи в Республике Казахстан за приобретение товаров и услуг?

Денежной единицей Республики Казахстан, посредством которого на ее территории осуществляются платежи за приобретение товаров и услуг, является тенге.

О способах осуществления платежей в Республике Казахстан

Платежи на территории Республики Казахстан осуществляются в виде наличных и безналичных расчетов.

Обращение иных валют в Республике Казахстан

Использование иностранной валюты, а также платежных документов в иностранной валюте при осуществлении расчетов по обязательствам на территории Республики Казахстан допускается в исключительных случаях.

Ввоз валюты на территорию и вывоз валюты с территории Республики Казахстан

Данные отношения регулируются Договором о порядке перемещения физическими лицами наличных денежных средств и (или) денежных инструментов через таможенную границу Таможенного союза от 05.07.2010 года.

Ввоз или вывоз денежных средств, между государствами Таможенного союза (Азербайджан, Беларусь, Казахстан, Кыргызстан, Россия), осуществляется без ограничений и таможенного декларирования.

В случае ввоза или вывоза денежных средств с территории или на территорию, которая не является составной частью таможенной территории Таможенного союза – сумма, превышающая десять тысяч долларов США, подлежит обязательному таможенному декларированию.

За невыполнение обязательной процедуры декларирования или предоставление недостоверных сведений предусмотрена административная (ст.551 Кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях) или уголовная (ст.241 Уголовного кодекса Казахстана) ответственность в зависимости от размера незадекларированных валютных ценностей.

Обмен иностранной валюты в Республике Казахстан осуществляется:

- в коммерческих банках;
- в обменных пунктах, т.е. в специально оборудованных местах проведения обменных операций с наличной иностранной валютой (пп.1 п.1 ст.1 Закона «О валютном регулировании и валютном контроле» от 13.06.2005 года №57).

За совершение незаконных валютных операций предусмотрена административная ответственность в виде предупреждения и штрафа в размере от 50% до 100% от суммы произведенной операции.

ПОМНИТЕ!

В случае обмена валюты в неустановленных местах Вы подвергаете себя обману.

Раздел 3. Основные права, свободы и обязанности иностранцев в Республике Казахстан

Правовое положение иностранцев в РК

Иностранцы в РК имеют все права и свободы, а также несут все обязанности, установленные Конституцией, законами и международными договорами РК.

Иностранцы в РК равны перед законом, независимо от их происхождения, социального и имущественного положения, расовой и национальной принадлежности, пола, образования, языка, отношения к религии, рода и характера занятий.

Использование иностранцами своих прав и свобод не должно наносить ущерб интересам Казахстана, правам и законным интересам ее граждан и других лиц (ст.3 Закона «О правовом положении иностранцев»).

Защита прав иностранцев

Иностранцы в РК имеют право на обращение в суд и иные государственные органы для защиты принадлежащих им имущественных и личных неимущественных прав.

Иностранцы пользуются в суде процессуальными правами наравне с гражданами РК (ст.18 Закона РК «О правовом положении иностранцев»).

Как подать обращение?

Прежде чем подать обращение в государственный орган или должностному лицу, убедитесь, что разрешение поставленных вами вопросов входит в их компетенцию.

Если Вы подаете обращение как физическое лицо, то в нем должны быть указаны Ваши фамилия, имя, а также по желанию отчество, индивидуальный идентификационный номер (при его наличии), почтовый адрес. Если от имени юридического лица – его наименование, почтовый адрес, бизнес-идентификационный номер.

Обращение должно быть подписано вами лично. Если вы подаете обращение как представитель юридического или физического лица, то право на подпись должно быть закреплено соответствующей доверенностью.

При подаче жалобы обязательно укажите наименование госоргана или должность, фамилии и инициалы должностных лиц, чьи действия обжалуются, мотивы и требования.

Обращение можно подать нарочно, почтой, через центры обслуживания населения (далее - ЦОН) или в электронном виде на портале «Электронное правительство», при наличии электронной цифровой подписи, которую можно получить в ЦОНе по месту жительства.

При подаче обращения не забудьте получить талон, подтверждающий прием обращения государственным органом. В талоне должны быть указаны дата и время, фамилия и инициалы лица, принявшего обращение.

Как узнать о результатах рассмотрения обращения не выходя из дома?

Вам необходимо зайти в раздел «Проверить свое обращение в государственные органы» веб-сайта Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры – service.pravstat.kz.

Набрать уникальный номер обращения, указанный в талоне, который выдается при подаче обращения. Появится информация о результатах рассмотрения обращения.

Если Вас остановил сотрудник полиции:

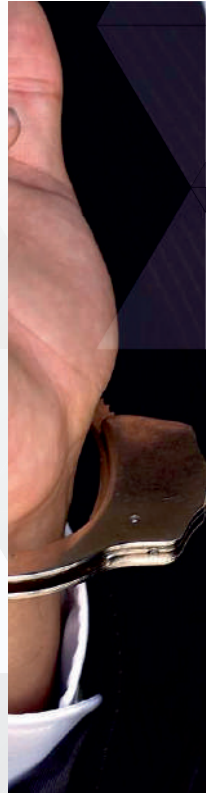
- попросите представиться и предъявить служебное удостоверение;
- не следует кричать, ругаться и совершать лишние агрессивные движения, которые могут быть восприняты как нападение;
- запишите данные служебного удостоверения.

Если сотрудник полиции предложил Вам пройти вместе с ним, обязательно надо зафиксировать время Вашего задержания.

Для этого позвоните на короткий номер 102 (полиция) или 115 (прокуратура).

Нужно сообщить дежурному, что Вы задержаны сотрудником полиции, его фамилию и должность, о чем хотите поставить в известность.

Все звонки на эти номера фиксируются и будут неопровержимым доказательством точного времени задержания.

Сотрудники полиции имеют право проверить у Вас документы в следующих случаях:

- при наличии основания подозревать Вас в совершении уголовного правонарушения;
- нахождения человека в розыске;
- при наличии основания для возбуждения в отношении Вас дела об административном или уголовном правонарушении.

Если в отношении Вас составили протокол об административном правонарушении

Протокол об административном правонарушении составляется в письменной либо электронной форме уполномоченным должностным лицом и является документом строгой отчетности. Его нельзя заменить или перепечатать заново. Читайте протокол внимательно. Это позволит избежать многих неприятностей и недоразумений. Требуйте точного указания даты и времени составления протокола, а также полного изложения всех обстоятельств дела.

Вы вправе:

- ознакомиться с протоколом и другими материалами дела;
- давать объяснения, делать замечания по содержанию и оформлению протокола;
- представлять доказательства, заявлять ходатайства и отводы;
- пользоваться юридической помощью защитника;

- при рассмотрении дела выступать на родном языке или языке, которым владеете, и безвозмездно пользоваться услугами переводчика, если не владеете языком, на котором ведется производство;
- обжаловать применение мер обеспечения производства по делу (доставление, задержание, привод, досмотр и т.д.), действия по составлению протокола и постановление по делу;
- делать выписки и снимать копии с имеющихся в деле документов.

Если вы не согласны с составленным протоколом, вы вправе обжаловать действия должностного лица в вышестоящий орган, в районный или административный суд.

Жалоба может быть подана на родном вам языке или языке, которым владеете в течение 2 месяцев со дня как были нарушены ваши права и законные интересы.

Жалоба рассматривается в течение 10 суток со дня её поступления.

Если вам отказали в удовлетворении жалобы, вы в течение 10 суток со дня получения копии постановления вправе обжаловать:

- постановление органа - в суд;
- постановление суда - в вышестоящий суд.

Как подать заявление о преступлении?

Для этого необходимо:

- обратиться непосредственно в правоохранительный орган (полиция, прокуратура, Национальное бюро по противодействию коррупции и Комитет государственных доходов) и заполнить заявление установленного образца, о принятии которого вам обязаны выдать талон-уведомление;
- позвонить на специальный номер органов внутренних дел «102» для вызова сотрудников полиции и дальнейшей подачи соответствующего заявления о совершенном правонарушении;
- можно подать через портал Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры РК с помощью электронной цифровой подписи;
- через портал электронного правительства с помощью электронной цифровой подписи.

В случае нарушения порядка приема и рассмотрения обращения, вы можете обратиться в Call-центр Генеральной прокуратуры РК по номеру «115» либо вышестоящему руководству правоохранительного органа, который допустил нарушение.

В каких случаях вас могут доставить в правоохранительный орган?

Доставить в правоохранительный орган вас могут только, если вы совершили или подозреваетесь в совершении административного или уголовного правонарушения.

Если вы не совершали правонарушения и считаете, что незаконно доставлены в орган уголовного преследования, имеете полное право обжаловать незаконные действия.

Никто не вправе применять к вам меры физического или морального давления, подвергать избиениям или угрозам вас или других лиц. Это карается по закону.

Когда могут проводить личный досмотр и личный обыск?

При совершении административного правонарушения сотрудник полиции может досмотреть ваши вещи или произвести личный досмотр в присутствии двух понятых.

Личный досмотр – это принудительное обследование тела человека и его одежды для выявления и предупреждения правонарушений, обнаружения и изъятия документов, вещей и других предметов, явившихся орудием совершения либо предметом административного правонарушения.

Досмотр вещей – это обследование вещей, находящихся при физическом лице, без нарушения их конструктивной целостности.

При досудебном производстве по уголовному делу может производиться обыск, личный обыск в присутствии двух понятых.

Обыск производится с целью обнаружения и изъятия предметов или документов, имеющих значение для дела, в том числе обнаружения имущества, подлежащего аресту. Также, обыск может производиться для обнаружения разыскиваемого лица и трупа человека.

Личный обыск производится в целях обнаружения и изъятия предметов и документов, находящихся на теле или внутри тела обыскиваемого, в его одежде и имеющихся при нем вещах. Необходимо знать, что личный обыск может производиться только лицом одного пола с обыскиваемым и с участием понятых и специалистов того же пола.

Обыск, личный обыск проводится с санкции следственного судьи. До начала производства обыска вам обязаны предъявить постановление.

Без санкции следственного судьи могут проводиться:

- обыск, когда имеется реальное опасение, что разыскиваемый и (или) подлежащий изъятию объект может быть из-за промедления с его обнаружением утрачен, поврежден или использован в преступных целях, либо разыскиваемое лицо может скрыться;
- личный обыск, во время обыска помещения, если есть подозрения, что вы скрываете при себе документы или предметы, которые имеют значение для уголовного дела;
- личный обыск, когда вас задерживают и помещают в изолятор временного содержания или в следственный изолятор.

В каких случаях вас могут задержать представители власти?

Задержание производится только в следующих случаях:

- если вами совершено административное правонарушение;
- если вы застигнуты при совершении преступления или непосредственно после его совершения;
- когда очевидцы (свидетели), в том числе потерпевшие, прямо укажут на вас как на лицо, совершившее преступление либо задержат при совершении преступления или непосредственно после его совершения;
- если у вас, на вашей одежде или при вас, а также в вашем жилище будут обнаружены явные следы преступления;
- если в материалах оперативно-розыскной деятельности и (или) негласных следственных действий в отношении вас имеются достоверные данные о совершенном или готовящемся вами преступлении;

При наличии иных данных, дающих основание подозревать лицо в совершении уголовного правонарушения, оно может быть задержаны лишь в том случае, если пытался скрыться либо когда не имеет постоянного места жительства или не установлена личность как подозреваемого, либо когда в суд направлено ходатайство о санкционировании меры пресечения в виде содержания под стражей.

Если вас задержали по подозрению в совершении преступления

При задержании вам должны устно объявить по подозрению в совершении какого уголовного правонарушения вы задерживаетесь и разъяснить права:

- пригласить защитника;
- хранить молчание, поскольку сказанное вами может быть использовано против вас в суде.

Орган обязан составить протокол задержания в течение 3 часов с момента доставления. Без санкции суда задержание не может превышать 72 часов.

Вы имеете право позвонить близким и сообщить о задержании, вызвать своего адвоката, либо орган обязан обеспечить его участие бесплатно.

Вы также имеете право:

- отказаться от дачи показаний, которые могут повлечь для вас и близких родственников уголовное преследование;
- собственноручно записать свои показания, ознакомиться с протоколом допроса и подавать на него замечания.

Если нарушены ваши права, вы можете обжаловать действия (бездействия) и решения сотрудников в прокуратуре или суде.

Трудовая деятельность иностранцев

Иностранцы, постоянно проживающие в РК, в трудовых отношениях имеют те же права и несут те же обязанности, что и граждане РК.

Иностранцы не могут назначаться на отдельные должности или заниматься определенным видом трудовой деятельности, если назначение на эти должности или занятие таким видом деятельности связаны с принадлежностью к гражданству РК.

На каком основании иностранцы могут осуществлять трудовую деятельность в РК?

Иностранцы могут осуществлять трудовую деятельность в РК:

- на основании разрешений на привлечение иностранной рабочей силы, выдаваемым организациям-работодателям местными исполнительным органом соответствующей административно-территориальной единицы в пределах установленной квоты (работодатель привлекает иностранца на работу в РК);
- на основании справок о соответствии квалификации для самостоятельного трудоустройства по востребованным в приоритетных отраслях экономики, выдаваемых уполномоченным органом по вопросам занятости населения (иностранец самостоятельно трудоустраивается);

Не требуется разрешение на привлечение иностранной рабочей силы для осуществления трудовой деятельности в случаях, предусмотренных пунктом 2 ст.32 Закона РК «О занятости населения», например, связанной с организацией и проведением на территории РК международной специализированной выставки и т.д. (иностранец самостоятельно трудоустраивается).

Обязанности иностранного работника в случае перемены места работы

В случае изменения работодателя в течение срока действия разрешения на трудоустройство иностранный работник должен письменно уведомить об этом уполномоченный орган в течение 10 рабочих дней с даты заключения нового трудового договора.

В каких случаях разрешение на трудоустройство не выдается?

Разрешение иностранцам на трудоустройство не выдается в следующих случаях: отсутствия заявленной профессии или специальности в перечне профессий (специальностей) для самостоятельного трудоустройства иностранных работников в РК; превышения размера распределенной квоты; несоответствия уровня образования (профессиональной подготовки) и опыта (стажа) практической работы иностранного работника квалификационным требованиям, предъявляемым к профессиям рабочих и должностям руководителей, специалистов и служащих, в соответствии с Единым тарифно-

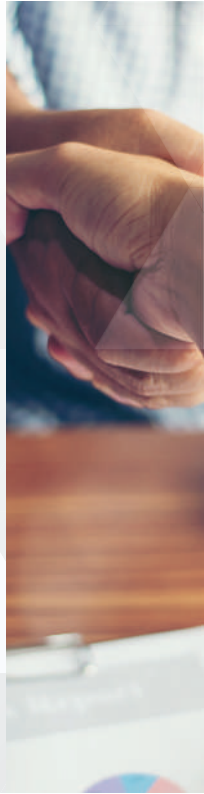
квалификационным справочником работ и профессий рабочих и
Квалификационным справочником руководителей, специалистов и других
служащих.

В каких случаях разрешение прекращает свое действие?

Разрешение иностранному работнику на трудоустройство прекращает свое действие в следующих случаях: истечения срока, на который оно выдано; отзыва разрешения; добровольного возврата разрешения иностранным работником в уполномоченный орган; непредставления иностранным работником документов, гарантирующие его выезд из РК.

Возможно ли продление разрешения на трудоустройство?

Продление действия разрешения иностранному работнику на трудоустройство производится до 2 раз на общий срок, не превышающий 5 лет.

Раздел 4. Права иностранцев на охрану здоровья в Республике Казахстан

Право иностранцев на получение медицинской помощи

Иностранцы и лица без гражданства, находящиеся на территории РК, в сфере охраны здоровья пользуются правами и свободами, а также несут обязанности, установленные для граждан, если иное не предусмотрено законами РК и международными договорами.

Временно пребывающим в РК иностранцам медицинская помощь оказывается в порядке, устанавливаемом органом здравоохранения РК (ст.7 Закона РК «О правовом положении иностранцев»).

Объем бесплатных медицинских услуг для иностранцев

Иностранцы и лица без гражданства, находящиеся на территории РК, имеют право на получение гарантированного объема бесплатной медицинской помощи при острых заболеваниях, представляющих опасность для окружающих, в соответствии с перечнем, утвержденным приказом Министра здравоохранения и социального развития РК от 01.04.2015 года №194.

К таким заболеваниям относятся: дифтерия, корь, краснуха, коклюш, скарлатина, ветряная оспа, эпидемический паротит, паратифы А, В, С, полиомиелит, атипичные формы гриппа, менингококковая инфекция, холера, брюшной тиф, туберкулез, легочная форма сибирской язвы, чума, геморрагические вирусные лихорадки, вирусные гепатиты А, Е и малярия.

Виды медицинской помощи иностранцам

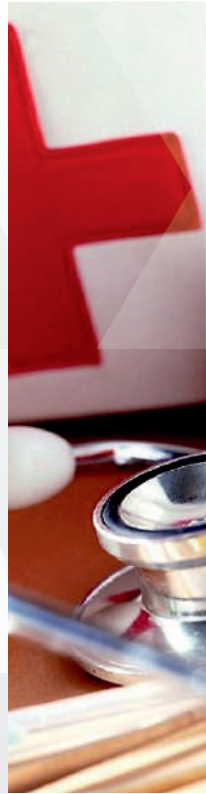
Соглашением об оказании медицинской помощи гражданам государств-участников Содружества Независимых Государств и Правилами оказания иммигрантам медицинской помощи регламентировано предоставление медицинской помощи иностранцам:

- скорая и неотлаженная помощь;
- плановая медицинская помощь.

Скорая и неотложная медицинская помощь – это комплекс медицинских услуг, оказываемых при острых нарушениях физического или психического здоровья пациента, угрожающих его жизни или здоровью окружающих.

Если иностранец, временно пребывает или постоянно проживает на территории РК, то при внезапных острых состояниях и заболеваниях, угрожающих его жизни или здоровью окружающих, несчастных случаях, отравлениях, травмах, родах и неотложных состояниях в период беременности, он имеет право на оказание скорой и неотложной медицинской помощи беспрепятственно, бесплатно и в полном объеме.

Данный вид медицинской помощи оказывается в любом лечебно-профилактическом учреждении, независимо от наличия или отсутствия медицинского страхового полиса. С момента, когда устранена угроза жизни больного или здоровью окружающих, за оказанную в дальнейшем медицинскую помощь взимается плата.

Плановая медицинская помощь – это комплекс медицинских услуг, предоставляемых при нарушениях физического или психического здоровья пациента, не представляющих непосредственной угрозы его жизни или здоровью окружающих.

Плановая медицинская помощь оказывается иностранным гражданам, находящимся на территории РК, на платной основе за счет личных средств, страховых компаний, а также за счет благотворительных взносов и пожертвований предприятий, организаций с проведением взаиморасчетов по договорным ценам или действующим прейскурантам.

Раздел 5. Права иностранцев на владение и управление транспортными средствами в Республике Казахстан

Декларирование автомобиля при ввозе

Транспортные средства для личного пользования, при ввозе на таможенную территорию Таможенного союза, членом которого является Казахстан, за исключением зарегистрированных на территории государств-членов Таможенного союза, подлежат таможенному декларированию (ст.467 Кодекса РК «О таможенном деле в РК»).

Таможенное декларирование товаров для личного пользования, производится в письменной форме с применением пассажирской таможенной декларации (ст.ст.467, 468 Кодекса РК «О таможенном деле в РК»).

Срок временного ввоза автомобиля

Иностранные физические лица вправе временно ввозить на таможенную территорию Таможенного союза транспортные средства для личного пользования, зарегистрированные на территории иностранных государств, на срок своего временного пребывания, но не более чем на 1 год.

Продление срока временного ввоза

По мотивированному обращению иностранного физического лица срок временного ввоза транспортных средств для личного пользования может быть продлен таможенными органами в пределах 1 года со дня временного ввоза таких транспортных средств.

Уплачиваются ли таможенные пошлины при временном ввозе?

Временный ввоз транспортных средств для личного пользования освобождается от уплаты таможенных платежей и налогов.

Возможно ли передача пользования временно ввезенным автомобилем другому лицу?

Передача права пользования и (или) распоряжения временно ввезенными транспортными средствами для личного пользования другому лицу на таможенной территории Таможенного союза допускается при условии их таможенного декларирования и уплаты таможенных платежей и налогов в порядке, установленном таможенным законодательством Таможенного союза.

Вывоз временно ввезенного автомобиля

Временно ввезенный для личного пользования автомобиль может быть вывезен обратно с таможенной территории Таможенного союза через любой таможенный орган.

Ввоз транспортного средства в режиме для свободного обращения

Временно ввозить на таможенную территорию РК автомобиль для личного пользования могут только иностранцы, имеющие постоянное место жительства за пределами РК.

Порядок регистрации автомобиля постоянно проживающим иностранцем

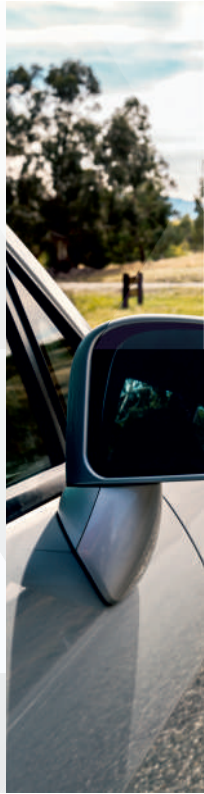
Регистрация транспортных средств за постоянно проживающими на территории РК иностранцами производится на общих основаниях. Регистрация производится по месту постоянного жительства собственника автомобиля.

На транспортные средства, принадлежащие иностранцам, выдаются специальные номерные знаки на желтом фоне.

Управление иностранцем по доверенности автомобилем, зарегистрированным в РК

Ограничений в выдаче доверенностей на право управления иностранцами транспортными средствами, зарегистрированными в РК, действующее законодательство не содержит. Поэтому иностранец при наличии в праве беспрепятственно управлять автомобилем, стоящим на учете в РК, независимо от:

- своего статуса: постоянно проживающий или временно пребывающий;
- водительского удостоверения: казахстанского или международного образца.

Раздел 6. Общественный порядок и основные требования к поведению людей в Республике Казахстан

О соблюдении тишины в ночное время

Ночное время в Казахстане - с 23.00 до 6.00 часов.

Нарушение тишины в указанное время, в том числе выразившееся в проведении в жилых помещениях и вне их сопровождаемых шумом работ, не связанных с неотложной необходимостью, препятствующее нормальному отдыху и спокойствию физических лиц, влечет административный штраф (статья 437 Кодекса об административных правонарушениях Республики Казахстан).

Курение запрещается в следующих общественных местах:

- в организациях образования и здравоохранения, а также в местах отдыха несовершеннолетних;
- в пунктах общественного питания;
- в кинотеатрах, театрах, цирках, концертных, смотровых и выставочных залах, на спортивных аренах и в других крытых сооружениях, предназначенных для массового отдыха, в том числе в ночных клубах и дискотеках;
- в музеях, библиотеках и лекториях;
- в неустановленных местах в поездах и на судах морского и речного транспорта;
- на борту воздушного судна, в салонах автобусов, микроавтобусов при осуществлении перевозок пассажиров, троллейбусов, такси и городского рельсового транспорта;

- в зданиях аэропортов, железнодорожных, автомобильных и водных вокзалов;
- в государственных органах и организациях;
- в помещениях, являющихся рабочими местами;
- в подъездах домов.

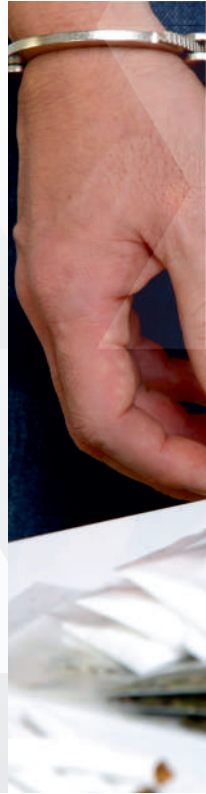
Если в пунктах общественного питания, поездах, на судах морского и речного транспорта и зданиях аэропортов, железнодорожных, автомобильных и водных вокзалов для потребления табачных изделий выделены специальные оборудованные места, запреты на их потребление не применяются.

В случае нарушения запрета потребления табачных изделий в отдельных общественных местах, наступает административная ответственность по ст.441 Кодекса об административных правонарушениях Республики Казахстан.

Незаконный оборот наркотических средств

Незаконный оборот наркотиков, психотропных веществ, их аналогов, прекурсоров, в том числе немедицинское их потребление в общественных местах, влечет уголовную ответственность, предусмотренную статьями 296 и 297 Уголовного кодекса РК.

Лицо, добровольно сдавшее наркотики либо добровольно обратившееся в медицинское учреждение за оказанием медицинской помощи в связи с потреблением наркотиков в немедицинских целях, либо активно способствовавшее раскрытию или пресечению преступлений, связанных с

незаконным оборотом наркотических средств, освобождается от уголовной ответственности по настоящей статье.

Запрещается распитие алкогольных напитков на улицах и в других общественных местах, кроме организаций торговли и общественного питания, в которых продажа алкогольных напитков на разлив разрешена местным исполнительным органом.

Является противозаконным нахождение (появление) человека в состоянии алкогольного опьянения в общественном месте в следующих случаях:

- появление в состоянии алкогольного опьянения, оскорбляющем человеческое достоинство и общественную нравственность (при разговоре употребляющего нецензурную брань, неопрятного вида, без одежды, лежащий на земле и т.д.);
- появление в общественных местах в состоянии опьянения несовершеннолетних лиц (младше 18 лет).

В случае выявления таких фактов применяются меры в отношении правонарушителя или их законных представителей в соответствии со ст.440 Кодекса об административных правонарушениях Республики Казахстан.

Если человек в состоянии алкогольного опьянения опрятен, ведет себя адекватно, ни с кем не спорит, не ругается – это не является правонарушением. Установленную законом ответственность влекут также следующие действия:

- нецензурная брань в общественных местах;
- оскорбительное приставание к физическим лицам;

- осквернение жилых помещений;
- загрязнение мест общего пользования, парков, скверов, в том числе выброс коммунальных отходов в неустановленных местах;
- другие подобные действия, выражающие неуважение к окружающим, нарушающие общественный порядок и спокойствие физических лиц.

Если к Вам пристают в общественных местах?

При назойливом обращении в общественных местах в целях покупки, продажи, обмена или приобретения вещей иным способом, совершенное лицом, не являющимся субъектом предпринимательства, а также в целях гадания, попрошайничества, оказания услуг сексуального характера либо навязывания иных услуг Вы вправе обратиться в полицию для их привлечения к административной ответственности (статья 449 Кодекса об административных правонарушениях Республики Казахстан).

**Телефоны доверия уполномоченных органов и экстренных служб
(все номера бесплатные, кроме справочной):**

- 101** Пожарная
- 102** Полиция
- 103** Скорая
- 105** Справочная ЖД
- 112** Служба спасения ЧС
- 114** Ассоциация центров помощи пострадавшим от деструктивных религиозных течений
- 115** Телефон доверия прокуратуры
- 170** Справочная кодов городов
- 188** Справочная
- 1414** Центр обслуживания населения

**Памятка для иностранных граждан
Практическое пособие**

**Подписано в печать 30.05.2017. Формат 10x14
Уст.печ. л. 0,0259. Тираж 1000 экз.**

**Отпечатано в типографии Академии правоохранительных органов при Генеральной
прокуратуре Республики Казахстан
Акмолинская области, Целиноградский район,
п. Косшы, ул. Республики, 16**

Academy of law enforcement
agencies under the
General Prosecutor's office

EXPO 2017
• Future Energy •
Astana Kazakhstan

BOOKLET

FOR FOREIGN CITIZENS

UDC 35.07
LBC 67.401я2
B77

Recommended by the Academic Council of the Academy of Law Enforcement Agencies under the General Prosecutor's Office of the Republic of Kazakhstan.

Edited by N.R. Akhmetzakirov
A.K. Aubakirov, A.Y. Alibekov, N.B. Rakhimov. Booklet for foreign citizens. Astana, 2017-36 p.
Translated I.G. Karabayev

Reviewers:

Y.S. Kemali - candidate of Law;
M.Kh. Zhumanova - candidate of Law.

ISBN 978-601-7122-32-4

The structure of the booklet consists of 7 sections, in the form of question-answers aimed at informing foreign citizens about the issues of staying in the Republic of Kazakhstan and providing legal assistance in case of possible problem situations.

ISBN 978-601-7122-32-4

©Academy of law enforcement agencies under the General Prosecutor`s Office

© N.R. Akhmetzakirov

Section 1. The order of entry and stay of foreigners in the Republic of Kazakhstan

On what documents can foreigners enter the Republic of Kazakhstan and leave it?

Foreign citizens can enter the Republic of Kazakhstan (hereinafter referred to as "the RK or Kazakhstan") and leave it on the basis of valid foreign passports or documents substituting them in the presence of Kazakhstan visas, if other order is not established by agreement with the relevant country or the Government of the Republic of Kazakhstan (Articles 22 and 23 of the Law of the Republic of Kazakhstan "On Legal Status of Foreigners").

Registration of a foreigner in the Republic of Kazakhstan.

If the period of your stay in the Republic of Kazakhstan is more than 5 calendar days, you must have a temporary residence permit (registration), if another procedure is not established by agreement with the corresponding country or Government of the Republic of Kazakhstan (Paragraph 9 of the Rules of entry and stay of immigrants in the RK, and their departure from the Republic of Kazakhstan No. 148 dated 21.01.2012).

The registration of immigrants is carried out by the migration police of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Kazakhstan and free of charge.

For the registration of a foreigner, individuals or legal entities receiving foreigners, as well as foreigners applying for registration personally, provide a list of documents (identity document, migration card, application for registration) specified in paragraph 9 of the State Service Standard "Registration of foreigners and stateless persons citizenship temporarily staying in RK "dated 30.04.2015 №303.

The Ministry for Foreign Affairs carries out registration of some categories of foreigners (diplomatic and consular staff, members of their families, employees of international organizations, persons arriving at the invitation of the Ministry of Foreign Affairs).

Registration of persons, arriving to Kazakhstan from countries with which international treaties on visa-free entry and stay are available, shall be made for a period within which a visa-free stay is allowed. If a specific period is not established, registration is issued for a period not exceeding 30 days and for citizens of the states-members of the Eurasian Economic Union is 90 days from the date of entry into the Republic of Kazakhstan.

Is registration required if the period of stay in the Republic of Kazakhstan is less than 5 days?

If the period of stay of a foreigner does not exceed 5 days, registration is not required.

The order of entry and stay for citizens of certain foreign states in the Republic of Kazakhstan, as well as their departure from the Republic of Kazakhstan.

Citizens of the following countries enter the Republic of Kazakhstan and leave the Republic of Kazakhstan without visas if the period of their stay in the Republic does not exceed 30 calendar days:

Citizens of the Australian Union, the United States of America, the Austrian Republic, the Kingdom of Belgium, the Republic of Bulgaria, the United Arab Emirates, the Federal Republic of Germany, the Greek Republic, the Kingdom of Denmark, New Zealand, Japan, the State of Israel, the Republic of Ireland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Spain, the Italian Republic, Canada, the Republic of Cyprus, the Republic of Korea, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Grand Duchy of Luxembourg, Hungary, Malaysia, the Republic of Malta, the United States of Mexico, the Principality of Monaco, the Kingdom of the Netherlands, the Kingdom of Norway, the Republic of Poland, the Portuguese Republic, Romania, the Republic of Singapore, the Slovak Republic, the Republic of Slovenia, the Republic of Turkey, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Republic of Finland, the French Republic, the Republic of Croatia, The Czech Republic, the Republic of Chile, the Swiss Confederation, the Kingdom of Sweden and the Republic of Estonia.

What categories of foreigners are exempt from registration?

The following foreigners are exempt from registration of passports:

- possessing a diplomatic or service passport;
- arriving in Kazakhstan with a visa of the category "diplomatic", "official", "investor" or when confirming the status of the "investor" from the authorized body (for countries with a visa-free regime of stay);
- under 16 years of age (paragraph 10 of the Rules for the Entry and Stay of Immigrants in the Republic of Kazakhstan, as well as their departure from the Republic of Kazakhstan dated 21.01.2012, No. 148).

Can foreigners, having registered in one settlement, move through the territory of the Republic of Kazakhstan?

Having registered at a certain place of residence, a foreigner has the right to travel without restriction on the territory of the Republic of Kazakhstan (within the registration term), including visits of other regions and settlements, except for territories that are restricted for visits by foreigners (Article 16 of the Law of the Republic of Kazakhstan "On Legal Status of Foreigners").

Authorized state bodies establish such restrictions when it is necessary to ensure state security protect public order, health and morality of the population, protect the rights and legitimate interests of citizens of Kazakhstan and other persons.

Is it necessary to re-register in case of changing permanent residence?

The place of residence is recognized as the locality where the citizen permanently or predominantly lives (paragraph 1, article 16 of the Civil Code of Republic of Kazakhstan).

When a foreigner changes his temporary place of residence in Kazakhstan, the hosting side informs the internal affairs bodies about this within 3 working days.

In case of changing the permanent or temporary place of residence, foreigners within 5 calendar days are re-registered in the internal affairs bodies at the place of new residence (paragraph 10 of the Rules of Entry and Stay of Immigrants in the Republic of Kazakhstan, as well as their departure from the Republic of Kazakhstan from 21.01.2012, No. 148).

If a foreigner has lost or inadvertently spoiled a migration card.

If the migration card is lost or unintentionally damaged, the foreigner within 3 working days declares this to the internal affairs bodies, which after checking the applicants, duplicates of migration cards are issued and registration marks are put down (paragraph 12 of the Rules for the issue of the migration card dated May 27, 2013, No. 351).

Transit through the territory of Kazakhstan

Transit travel of foreigners through the territory of the Republic of Kazakhstan is allowed for a period of not more than 5 days if they have documents (visas) for entry into the third country.

What kind of responsibility is provided for violation of the law in area of migration?

For violation of the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of migration of population by the foreigner, administrative responsibility is provided in the form of a warning, fine, administrative arrest and deportation outside Kazakhstan (Article 577 of the Republic of Kazakhstan Code "On Administrative Offenses").

If a foreigner violated the term and order of stay in the Republic of Kazakhstan for reasons that do not depend on him.

In cases of violation of the terms and order of stay of foreigners on the territory of the Republic of Kazakhstan, if the delay with departure occurred due to those valid reasons independent of them (force majeure - natural disasters, weather conditions, illness, disruption of normal operation of transport and others), foreigners are crossed through the border by order of officials of checkpoints with the appropriate mark in the migration card (paragraph 14 of the Rules for the issue of the migration card dated May 27, 2013 No 351).

Section 2. Currency used in Kazakhstan

How are payments for the purchase of goods and services made in the Republic of Kazakhstan?

Monetary unit of the Republic of Kazakhstan, through which payments are made on its territory for the purchase of goods and services, is tenge.

The methods of making payments in the Republic of Kazakhstan

Payments on the territory of the Republic of Kazakhstan are carried out in the form of cash and non-cash payments.

The circulation of other currencies in the Republic of Kazakhstan

The use of foreign currency, as well as payment documents in foreign currency when making settlements on obligations on the territory of the Republic of Kazakhstan is allowed in exceptional cases.

Import of currency into the territory and export of currency from the territory of the Republic of Kazakhstan

These relations are governed by the Agreement on the procedure for the movement of cash and (or) monetary instruments by individuals across the customs border of the Customs Union dated July 5, 2010.

Import or export of money, between the states of the Customs Union (Azerbaijan, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, and Russia) is carried out without restrictions and customs declaration.

In the case of import or export of funds from the territory or to a territory that is not part of the customs territory of the Customs Union - an amount exceeding ten thousand US dollars is subject to mandatory customs declaration.

For failure to comply with the mandatory procedure for declaring or providing false information, administrative responsibility (Article 551 of the Code of the Republic of Kazakhstan on Administrative Offenses) or criminal responsibility (Article 241 of the Criminal Code of Kazakhstan) are provided depending upon the amount of undeclared currency values.

Exchange of foreign currency in the Republic of Kazakhstan
is carried out by:

- commercial banks;
- exchange offices, i.e. specially equipped places for conducting exchange operations with cash foreign currency (paragraphs 1 of paragraph 1 of Article 1 of the Law "On Currency regulation and currency control" dated June 13, 2005 No. 57).

For the commission of illegal foreign exchange operations, administrative liability is provided in the form of a warning and a fine for 50% to 100% of the amount of the transaction.

REMEMBER!

In the case of currency exchange in unidentified places, you expose yourself to deception.

Section 3. Basic rights, freedoms and duties of foreigners in the Republic of Kazakhstan

The legal status of foreigners in Kazakhstan.

Foreigners in the Republic of Kazakhstan have all the rights and freedoms, as well as bear all the obligations established by the Constitution, laws and international treaties of the Republic of Kazakhstan.

Foreigners in Kazakhstan are equal before the law, irrespective of their origin, social and property status, race and nationality, sex, education, language, attitude to religion, kind and nature of occupation.

The use of their rights and freedoms by foreigners should not prejudice the interests of Kazakhstan, the rights and legitimate interests of its citizens and other persons (Article 3 of the Law " On the Legal Status of Foreigners ").

Protection of the rights of foreigners

Foreigners in the Republic of Kazakhstan have the right to appeal to the court and other state bodies for the protection of their property and personal non-property rights.

Foreigners enjoy procedural rights in court on an equal basis with citizens of the Republic of Kazakhstan (Article 18 of the Law of the Republic of Kazakhstan " On the legal status of foreigners ").

A close-up photograph of a hand holding a silver and gold pen, poised to sign a document. The document is a form with checkboxes and text, partially visible. The background is a light gray with a geometric pattern of overlapping triangles.

How to file an appeal?

Before submitting an application to a state body or an official, make sure that the resolution of the questions you put is within their competence.

If you file an appeal as an individual, then it must include your name, first name, and optional middle name, individual identification number (if any), postal address. If an appeal is filed on behalf of a legal entity, it should include its name, postal address and business identification number.

You must sign the appeal personally. If you file an appeal as a representative of a legal entity or an individual, the right to sign must be secured by a corresponding power of attorney.

When submitting a complaint, be sure to include the name of the state body or office, the names and initials of officials whose actions are appealed, motives and demands.

The appeal can be filed on purpose, by mail, through the Service Centers of the Population (hereinafter referred to as "CSC") or electronically on the "Electronic Government" portal, if there is an electronic digital signature that can be obtained at the CSC at the place of residence.

When submitting an appeal, do not forget to receive a coupon confirming receipt of the application by the state body. The coupon should include the date and time, the surname and initials of the person who accepted the appeal.

How to know about results of the reference consideration without leaving home?

You need to go to the website of Committee on legal statistics and special accounts of the General Prosecutor's office – service.pravstat.kz and choose the section "Check your reference in the state bodies».

Type unique number of your reference stated in the coupon that was issued while filling the reference. Information regarding consideration of the reference will be appeared.

If a police officer stops you:

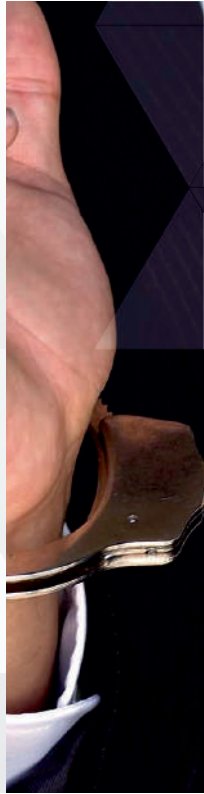
- ask to introduce him \ herself and present a service certificate,
- do not scream, swear and commit extra aggressive moves, which can be perceived as an attack,
- write down the data of the service certificate.

If a police officer invited you to go along with him, be sure to fix the time of your detention.

To do this, call the short 102 number (police) or 115 (Office of Public Prosecutor).

You need to inform the duty officer that a police officer, his \ her surname and position, what you want to inform about, detain you.

All calls to these numbers are recorded and will be irrefutable proof of the exact time of detention.

**Police officers have the right to check your documents
in the following cases:**

- if there is reason to suspect you of a criminal offense;
- finding a person in search;
- if there is reason to initiate proceedings on administrative or criminal offense in relation to you.

**If the police have drawn up a protocol of an administrative offense
against you.**

An authorized official draws up the protocol on an administrative offense in written or electronic form and it is a document of strict accountability. It cannot be replaced or reprinted again. Read the protocol carefully. This avoids many troubles and misunderstandings. Demand an accurate date and time of compilation of a protocol, as well as a full statement of all the circumstances of the case.

You have the right:

- to read the protocol and other materials of the case;
- to give explanations, make comments on the content and design of protocol;
- to present evidence, file petitions and challenges;
- to use the legal assistance of counsel;

- in the consideration of a case to speak in the native language or language, that you master, use the services of free of charge interpreter, if you do not know the language in which the proceeding is conducted;
- to appeal against the application of measures to ensure the proceedings in the case (delivery, detention, drive, inspection, etc.), actions to draw up a protocol and ruling on the case;
- make extracts and make copies of the documents available in the case.

If you do not agree with the completed protocol, you are entitled to appeal against the actions of an official to a higher authority, to a district or administrative court. The complaint can be filed in your native language or language, you know within 2 months from the day your rights and legitimate interests have been violated.

The complaint is considered within 10 days from the date it has been received. If your complaint rejected, you have a right to appeal within 10 days of receiving receipt of a copy of the resolutions of:

- the decision of the body addressing it to the court;
- court order addressing to a higher court.

How to apply for a crime?

For this, you need:

- contact the law enforcement agency directly (Police, Prosecutor's office, National Anti-Corruption Bureau and the Committee of State Revenues) and fill in the application form, acceptance of which you are required to issue a ticket-notification;
- call the special "102" number of the internal affairs bodies to call the police officers and continue to file an application for the committed offense;
- application can be submitted through the portal of the Committee on Legal Statistics and special Registration of the Prosecutor General's Office of the Republic of Kazakhstan with the use of an electronic digital signature;
- through e-government portal using electronic digital signatures.

In case of violation of the procedure for receiving and processing the appeal, you can apply to the Center of the Prosecutor General's Office of the Republic of Kazakhstan at "115" number or to the higher management of the law enforcement agency, which committed the violation.

In what cases can you be taken to a law enforcement agency?

You can only be delivered to the law enforcement agency if you have committed or are suspected of committing an administrative or criminal offense.

If you have not committed an offense and believe that you have been illegally taken to the criminal investigative body, you have every right to appeal against illegal actions.

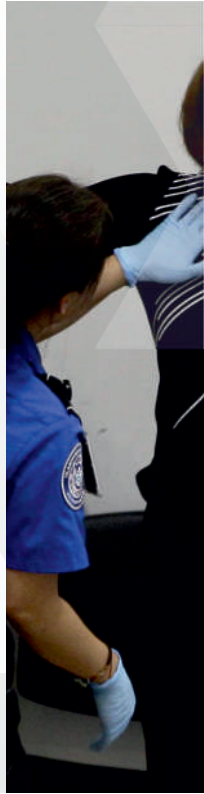
No one has the right to apply to you measures of physical or moral pressure, to subject you to beatings or threats to you or others. This is punishable by law.

When can they conduct a personal search?

When committing an administrative offense, a police officer can examine your belongings or perform a personal search in the presence of two witnesses.

A personal search is a compulsory examination of the body of a person and his clothes for detecting and preventing offenses, detection and seizure of documents, things and other items that have become the instrument of committing or the subject of an administrative offense.

Inspection of things is a survey of things that are in the physical person, without violating their constructive integrity.

In pre-trial proceedings in a criminal case, a search, a personal search in the presence of two witnesses can be conducted.

The search is carried out with the purpose of detection and seizure of items or documents relevant to the case, including the detection of property subject to arrest. In addition, a search can be made to detect the wanted person and the human corpse. A personal search is carried out in order to locate and seize objects and documents that are on the body or inside the body of the person who is being searched, in his clothes and the things available to him. It is necessary to know that a personal search can only be carried out by a person of the same sex as the one searched and with the participation of witnesses and specialists of the same sex.

Search, personal search is carried out with the sanction of the investigating judge. Before the start of the search, you must produce a ruling.

Without the sanction of the investigating judge, the following procedures can be conducted:

- a search, when there is a real fear that the wanted and (or) the object to be seized may be due to delay with its detection is lost, damaged or used for criminal purposes, or the wanted person may disappear;
- a personal search, during the search of the premises, if it is suspected that you hide documents or items that are important for the criminal case;
- a personal search when you are detained and placed in a temporary detention facility or in the remand center.

In which cases authority representatives can detain you?

Grounds for detention:

- if you committed administrative infraction;
- if you are caught during the commission of the crime or immediately after its commission;
- if eye-witnesses (witnesses), including the victims, directly point you out as the person committed the crime or detain you during the commission of the crime or immediately after its commission;
- when clear evidence of a crime will be found on you or your clothes, with you or in your house;
- when in the received in accordance with the law materials of operatively-search activity and (or) undercover investigative actions against you there is good evidence about the crime committed or planned by you.

If there are other grounds for suspecting a person in committing a criminal offence, he (she) may be detained only if this person tried to escape or when he (she) does not have a permanent residence or identity of the suspected is not established, or the application on sanctioning the preventive measure in the form of detention in custody is directed to the court.

If you are detained on the grounds of a suspicion of having committed a crime

As soon as you are detained, the authorities must verbally clarify which criminal offence you are suspected of and detained for, and must explain your rights:

- to request a lawyer;
- to remain silent, as what you say can be used against you in court.

The relevant state organ is obliged to draw up a protocol of detention within three hours from your arrest. Detention cannot last more than 72 hours without the decision of a court.

You have the right to immediately report by telephone or other means at your place of residence or work about your detention and place of detention, call your lawyer, or to demand from the person conducting the pre-trial investigation to ensure the participation of a defense attorney free of charge.

You are also entitled to:

- refuse to testify, if testimony may result for yourself, your spouse (wife) or close relatives prosecution for committing a criminal offence or administrative violation
- a handwritten record of the testimony in the protocol of the interrogation.

If your rights were violated, you can appeal against the decisions and actions (inaction) of civil servant to the procurator or the court.

Labor Activity of Foreigners

Foreigners permanently residing in the Republic of Kazakhstan have the same rights and bear the same obligations in labor relations as citizens of the Republic of Kazakhstan.

Foreigners may not be appointed to certain positions or engage in certain kinds of labor activity, if in accordance with the legislation of the Republic of Kazakhstan appointment to these positions or engaging in such activity is associated with belonging to the citizenship of the Republic of Kazakhstan.

On what basis foreigners can carry out labor activity in the Republic of Kazakhstan?

Foreigners can work in Kazakhstan:

- on the basis of permits for attracting foreign labor, issued to employers' organizations by the local executive body of the relevant administrative-territorial unit within the established quota (the employer attracts a foreigner to work in the Republic of Kazakhstan);
- based on certificates of qualifications for self-employment in demand priority sectors of the economy, issued by the authorized body on employment (a foreigner is self-employed).

It does not require permission to employ foreign labor for employment in cases provided for in paragraph 2 of article 32 of the Law of the Republic of Kazakhstan "On employment", for example, related to the organization and conduct of an international Specialized exhibition, etc. (a foreigner is self-employed).

Obligations of a foreign employee in the case of a change of place of work

If the employer is changed during the term of the work permit, the foreign worker must notify the authorized body in writing within 10 working days from the date of the conclusion of the new employment contract.

What cases the work permit is not issued?

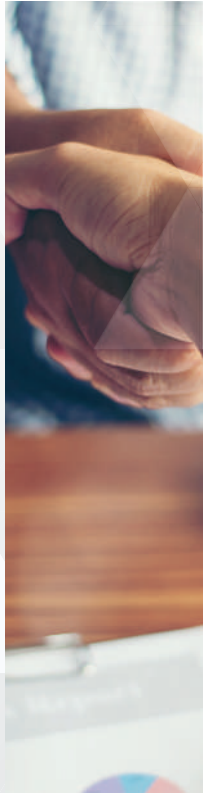
Permission to foreigners for employment is not issued in the following cases: the absence of the declared profession or specialty in the list of professions (specialties) for self-employment of foreign workers in the Republic of Kazakhstan; exceeding the size of the distributed quota; inconsistencies in the level of education (training) and experience (length of service) of a foreign worker's practical work with the qualification requirements for the occupations of workers and positions of managers, specialists and employees, in accordance with the Unified Tariff-Qualification reference book of works and occupations of workers and the Qualification directory of managers, specialists and other employees.

In which cases does the authorization cease to exist?

Permission for a foreign employee to work stops in the following cases: expiration of the period for which it was issued; revoking of a permit; voluntary return of permission by a foreign worker to the authorized body; non-submission of documents by a foreign worker, guaranteeing his departure from the Kazakhstan.

Is it possible to extend the work permit?

The extension of the permit to a foreign worker for employment is up to 2 times for a total period not exceeding 5 years.

Section 4. Rights of foreigners to health protection in the Republic of Kazakhstan

Rights of foreigners to receive medical assistance

Foreigners and stateless persons, staying in the territory of the Republic of Kazakhstan, shall enjoy the rights and freedoms, as well as bear responsibilities, established for the citizens in the field of health, unless otherwise provided by the laws of the Republic of Kazakhstan and the international treaties.

Foreigners temporarily staying in the Republic of Kazakhstan are provided with medical assistance in the manner prescribed by the health authority of the Republic of Kazakhstan (Article 7 of the Law of the Republic of Kazakhstan on the Legal Status of Foreigners).

The guaranteed volume of free medical assistance for foreigners

Foreigners and stateless persons, residing in the territory of the Republic of Kazakhstan, shall have the right to receive the guaranteed volume of free medical care in acute diseases, posing threat to others, in accordance with the list, approved by Order from Minister of Health and Social Development dated 1 April 2015 No 194.

These include diphtheria, measles, rubella, pertussis, scarlet fever, varicella, mumps, paratyphoid A, B, C, poliomyelitis, influenza, meningococcal disease, cholera, typhoid fever, tuberculosis anthrax plague, viral hemorrhagic fever, viral hepatitis A, E and malaria.

Types of medical assistance for foreigners

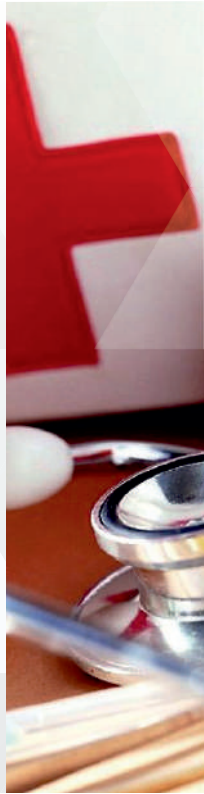
The provision of the medical assistance to foreigners is regulated and by the provision of the medical assistance to citizens of the member states of the Commonwealth of Independent States Accords and the Rules for medical treatment to immigrants, which includes:

- Emergency medical assistance;
- Elective medical assistance.

Emergency medical assistance is a form of medical care in the event of diseases and conditions, requiring emergency medical care to prevent significant harm to the health or eliminate a threat to life.

If a foreigner, who stays temporarily or permanently on the territory of the Republic of Kazakhstan, suffers of sudden acute conditions threatening his life or health, accidents, poisoning, injuries, childbirth and urgent conditions during pregnancy, he/she has the right to be fully provided with emergency medical care, without hindrance and free of charge.

This type of medical care is provided in any medical-preventive institution and regardless of the presence or absence of medical insurance. From the moment when the threat to the life of the patient or the health of others is eliminated, a fee is charged for the medical care provided subsequently.

Planned medical care is a set of medical services provided for illnesses related to the patient's physical or mental health that do not pose an immediate threat to his/her life or the health of others.

Planned medical care is provided to foreign citizens on the territory of the Republic of Kazakhstan on a paid basis, either at the expense of personal funds or of insurance companies, as well as through charitable contributions and donations from enterprises and organizations, with mutual settlements at agreed prices or based on current price lists.

Section 5. Rights of foreigners to own and drive a vehicle in the Republic Kazakhstan

Declaration of vehicles in case of temporary import into the territory of the Republic of Kazakhstan

Vehicles for personal use transportable in any way, except for the vehicles for personal use registered in a territory of the member state of the Customs Union, temporarily exported from the customs territory of the Customs Union, and imported back to this territory (Article 467 of The Code of the Republic of Kazakhstan on Customs Affairs in the Republic of Kazakhstan).

An individual is entitled upon his (her) own request to perform customs declaration of goods for personal use, which is not subject to a customs declaration in writing. (Articles 467, 468 of the Code of the Republic of Kazakhstan on Customs Affairs in the Republic of Kazakhstan).

The Period of Temporary Import of vehicles

Foreign individuals are entitled to temporarily import into the customs territory of the Customs Union vehicles for personal use registered in foreign countries, and shall be exempt from paying customs duties and taxes, for the period of his temporary stay, but for no more than one year.

Extension of Validity of Temporary Importation

The customs bodies may extend the term of the temporary importation of vehicles for personal use within one year of the temporary importation of such vehicles upon a reasonable application by a foreign individual.

Are customs fees payable for the temporary import?

The temporary importation of vehicles for personal use shall be exempt from paying customs duties and taxes.

Is it possible to transfer temporarily imported vehicles to another person?

The rights of use of temporarily imported vehicles for personal use and their disposal may be transferred to another person in the customs territory of the Customs Union, if there is a customs declaration and payment of customs duties and taxes in accordance with the customs legislation of the Customs Union.

Export of temporarily imported vehicle

Temporarily imported goods for personal use may be re-exported from the customs territory of the Customs Union through any customs body.

Temporary import of vehicles for personal use

Foreign individuals are entitled to import temporarily into the customs territory of the Customs Union vehicles for personal use registered in foreign countries, and he is a permanent residence foreign country.

Order of the vehicle registration by foreigners permanently residing in the Republic of Kazakhstan

Vehicles registration for foreigners, who permanently lives in the Republic of Kazakhstan, is made in accordance with general practice.

Registration is carried out at the permanent residence of the owner of the car. Vehicles belonging to the foreigners are given special registration numbers with a yellow background.

Driving a vehicle registered in the Republic of Kazakhstan by power of attorney

Kazakhstan legislation has no restriction in provision of power of attorney to a foreigner to drive a registered in the Republic of Kazakhstan vehicle. Therefore, the foreigner is allowed to drive car, which registered in Kazakhstan, irrespective of:

- the status: constantly resident or temporarily;
- driver's license: Kazakhstan or international sample.

Section 6. Public order and requirements for human behavior in the Republic of Kazakhstan

About keeping silence at night time

Nighttime in Kazakhstan is from 23 to 6 hours. Violation of silence at night time as well as performance of the works in residential premises and outside them with a noise not linked with urgent necessity, impeding the normal rest and calm of the individuals entails an administrative fine (according to the Code of the Republic of Kazakhstan “On Administrative Infractions”, art. 437).

Smoking is prohibited in the following public places:

- in the educational and health care institutions as well as places for rest of juveniles;
- in public catering places;
- at the cinemas, theaters, circuses, concert, viewing and exhibition halls;
- in sport arenas and other indoor facilities intended for mass recreation including nightclubs and discos;
- at the museums, libraries and lecture halls;
- in unestablished places, trains and on ships of sea and river transport;
- on board of aircraft, at buses and minibuses, trolley, taxi and urban rail transport;
- at the airport, railway, motor-vehicle and water stations;
- in state organizations;
- in premises which are working places;
- in the entrance lobby of house.

The prohibition for smoking is not applied if specially equipped places for consuming of tobacco products are defined in the places of public catering, trains, on boards of sea and river transport, at the airports, railway, and motor vehicle and waterstations.

In the case of violation of the prohibition of consuming tobacco products in separate public places, the administrative responsibility is provided by article 441 of the Code of the Republic of Kazakhstan “On Administrative Infractions”.

Illicit traffic in narcotic drugs

Illegal circulation of drugs, psychotropic substances, their analogues, precursors, including non-medical consumption in public places, entails criminal liability under articles 296 and 297 of the Criminal Code of the Republic of Kazakhstan.

A person who voluntarily surrendered drugs or voluntarily applied to a medical institution for the provision of medical assistance in connection with drug use for non-medical purposes, or actively facilitated the disclosure or suppression of crimes related to the trafficking in narcotic drugs is exempted from criminal responsibility under this article.

It is forbidden to drink alcoholic beverages on the streets and in other public places, except for organizations of trade and public catering, in which local executive body permits the sale of alcoholic beverages for spilling.

It is unlawful to find (appear) a person in state of intoxication in a public place in the following cases:

- appearance in a state of intoxication, offending the human dignity and public morality (when speaking foul language, untidy appearance, without clothes, lying on the ground, etc.);
- appearance in public places in a state of intoxication of minors (under the age of 18).

In case of revealing such facts, measures are taken against the offender or their legal representatives in accordance with art.440 of the Code of Administrative Offenses of the Republic of Kazakhstan.

If a person in a state of intoxication is neat, behaves adequately, with no one argues, does not swear - this is not an offense.

The statutory responsibility also entails the following actions:

- obscene language in public places;
- offensive harassment of individuals;

- desecration of living quarters;
- pollution/ of common areas, parks, squares, including the release of municipal waste in unidentified places;
- other similar actions, expressing disrespect to others, violating public order and the peace of individuals.

If you are pestered in public places?

In case of annoying treatment in public places for the purpose of buying, selling, exchanging or purchasing things in another way, committed by a person who is not a business entity, as well as for purposes of fortune telling, begging, providing sexual services or imposing other services, you may apply to the police for their Bringing to administrative responsibility (Article 449 of the Code of Administrative Offenses of the Republic of Kazakhstan).

Authorized help lines and emergency services numbers (all calls free of charge, except for “Reference-center”):

- 101** Fire Prevention
- 102** Police
- 103** Ambulance (first aid)
- 105** Railway Enquiry office
- 112** Emergency Rescue Service
- 114** Association of Centers of help for victims from destructive religious cults
- 115** Call-center of prosecutor's office
- 150** Kids and young people hotline
- 170** Information service of Cities calling codes
- 188** Reference-Center
- 1414** Public Service Center

**Booklet for foreign citizens.
Practical allowance.**

Signed on 30.05.2017. Format 10×14
Installation sheet 0,0259. Edition 1000 exemplars.

Printed in the Printing house of the Academy of law enforcement agencies under the
General Prosecutor's Office of the Republic of Kazakhstan,
16 Republic street, Koshy village. Tselinograd district, Akmola region.